

bservant 27

Jaargang 13, 25 maart 1993

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg • adres: Postbus 616, 6200 MD Maastricht • tel. 043-883174

Inhoud

Toen de Rijksuniversiteit Limburg in 1976 werd opgericht, kreeg zij onder meer de taak de muren tussen het hoger beroepsonderwijs en het wetenschappelijk onderwijs te slechten. Het is geprobeerd, maar niet gelukt. De lange voorgeschiedenis die leidde tot de vroegtijdige dood van het experiment vormt het eerste deel van een serietje van twee artikelen over de mislukte samenwerking. Nog meer mislukking dreigt: het hoger onderwijs voor ouderen. De groots aankondigde seniorenuniversiteit blijkt te duur om een behoorlijk aantal cursussen te kunnen verzorgen. De toegangsprijs van 25 gulden per les brengt niet genoeg geld in het laatje om een hoogleraar een schaal 17-vergoeding te kunnen bieden. Nee, neem dan iemand als Tom Lanoye: die komt voor een paar tientjes zijn lezerspubliek de kans geven de schrijver in levende lijve te aanschouwen. Charlotte Mutsaers doet het zelfs voor een paar komkommers...

Kamer twijfelt aan invoeringsdatum

CDA en VVD willen hogere temponorm

De norm voor de tempobeurs in de propedeuse moet hoger zijn dan tien procent, vinden het CDA en de VVD, die samen een meerderheid in de Tweede Kamer vormen. De Kamer twijfelt voorts of de tempobeurs al in augustus kan worden ingevoerd. In elk geval moeten instellingen langer de tijd krijgen om aan de Informatiseringsbank door te geven welke studenten niet aan de norm hebben voldaan, en die dus hun beurs moeten terugbetalen.

aan de norm heeft voldaan, in plaats van een lening. Groen Links sluit zich daar bij aan. Volgens D66 moet een student één jaar straffeloos onder de norm kunnen blijven, mits hij in vijf jaar afstudeert. Er bestaan ernstige twijfels in de Kamer of de tempobeurs al in augustus kan worden ingevoerd. Veel instellingen hebben hun administratie nog niet op orde. Ze moeten de tijd krijgen dat goed te regelen, vindt onder anderen VVD'er A.H. Korthals. Ook is meer tijd nodig om te achterhalen welke studenten de norm niet hebben gehaald. Binnen een maand na afloop van het studiejaar is volgens de Kamer te veel gevraagd. In die periode worden nog vaak

hertentamens afgenomen.

A. Nuis (D66) vindt het zeer vreemd dat de Informatiseringsbank liefst drie maanden de tijd krijgt om te beslissen over het omzetten van beurzen in leningen. "Studenten moeten de tijd krijgen om eventuele fouten in de lijsten te herstellen", meent Nuis. Dat kan ook een stormloop op de beroepscolleges voorkomen. Anderzijds reageren de fracties geïrriteerd op de weigering van de universiteiten om de 'zwarte lijsten' aan te leveren. De universiteiten menen dat de studenten zelf hun prestaties aan de Informatiseringsbank moeten doorgeven. Korthals: "Maar via de studenten wordt het een rommel-

tje."

Over het plan van Ritzen om een forse boete op te leggen als een instelling de gegevens niet of te laat aanlevert, lopen de meningen uiteen. Het gaat om 15 procent van het beursbedrag dat de studenten op een instelling met elkaar ontvangen. De VVD meent dat Ritzen de instellingen "niet op voorhand met zo'n middel moet irriteren". Volgens CDA'er A. Lansink daarentegen is het een noodzakelijk dreigement, om de onwil van de instellingen te beteugelen. "De boete valt best wel mee", stelt hij laconiek.

HOP, Pieter Evelein

Niet genoeg naar de kroeg gaan, roken, te hard werken: allemaal slecht voor je hart, of je nu directeur bent of vuilnisman, want het hart let niet op je afkomst - zie pagina 7 (foto Franco Gori)

Ideaal leensysteem voor onwillige ouders

De opzet van de studiefinanciering in Nederland wordt een stuk eenvoudiger, als het aan minister Ritzen ligt. Met zijn voorstellen voldoet de minister aan een aantal belangrijke wensen van de studentenorganisaties. Toch zijn die niet helemaal gerust. Of alle plannen doorgaan is namelijk nog maar de vraag. Bovendien wordt de weg voor nieuwe bezuinigingen geopend.

Op het eerste gezicht straalt de notitie Vereenvoudiging Studiefinanciering niets dan vriendelijkheid en welwillendheid uit. Samengevat komt het er op neer dat minis-

ter Ritzen het beurzenstelsel veel te ingewikkeld en klant-onvriendelijk vindt, en daar radicaal verandering in wil brengen. Om enkele voorbeelden van de bestaande situatie te noemen: voordat een student een lening of een aanvullende beurs kan krijgen, moeten zijn beide ouders op een speciaal formulier van de Informatiseringsbank (IB) opgeven wat hun inkomsten zijn. Een vervelende uitwisseling van formulieren is het gevolg. Frustrerend wordt het als de ouders weigeren om voldoende bij te dragen in de kosten van hun studerende zoon of dochter. Die kan een beroep doen op de 'hardheidsclausule', maar dat neemt veel tijd in beslag. Eén tot twee jaar tijdverlies voordat de rechter uitspraak doet is geen uitzondering. In de tussentijd moet de student maar zien hoe hij aan z'n geld komt.

En dan is er nog de OV-kaart. Geliefd door de studenten die hun honger naar 'lustvervoer' ongeremd kunnen bevredigen, tot dat zij hem kwijtraken of vergeten op tijd inleveren. Dan slaat de liefde om in haat. Een dag te laat inleveren betekent een boete van 390 gulden. Wie daar niets aan kan doen, betaalt nog altijd 61 gulden. Aan al dat ongerief wil minister Ritzen een einde maken. Ruim een jaar geleden drong de Tweede Kamer er op aan om de Wet op de Studiefinanciering (WSF) minder ingewikkeld te maken, waarna de minister met de studentenorganisaties LSVb en ISO de wensen inventariseerde en de mogelijkheden verkende om daaraan tegemoet te komen.

(vervolg op pagina 6)

Paartjes

- MVV directeur houdt Ouranos-lezing: "Overeenkomsten in betaald voetbal" 28april 1100u Statenzaal.
- Draadloze telefoons te koop f 179,- 252556 (Harry).
- Gaycafe discotheek lifestyle St. Bernardusstr 12 Maastricht. Elke dag open.
- English correction and translation 043-216854.
- HONDERD GULDEN kun je verdienen als je woonruimte aanbiedt via student en kamer og. Bel ma t/m do tussen 1800-1930 043-215913.
- DIENSTPLICHT?! Laat u niet bang maken Bel met HAAGS JURISTEN ADVIESBUREAU voor juridisch advies inzake uitstel of vrijstelling: 070-3479567 / 3851466.
- KAMERS en appartementen te huur in Maastricht centrum e.o. INSCHRIJVING + info: Student en Kamer o.g., Duitsepoort 23A, 043-215913 ma t/m do 18.00-19.30u.
- Met ELSA ligt de wereld aan je voeten, juridische stages in Europa info-tel: 043-621501.
- Sociëteit Xaviera voor feesten en borrels. Bij ons is alles mogelijk. Info: Onno 043-257453
- ORCUS en CAFE VAN SLOUN, daar is altijd iets te doen. Voor een onvergetelijk feest, borrels, etentjes, vergaderingen. ALLES IS MOGELIJK bel 216664 en vraag ROGER.
- Tk dames- heren + omafietsen. Vanaf 50 tot 75. Vanaf 11 uur tot 19 uur. Bavestraat 11 Malpertuis.
- Vanaf 8 febr. is de keuken van Café van Sloun dagelijks geopend tot 01.00 's nachts. Dag- en weekendschotels tot 2100. Tongersestraat 3.
- Gevraagd leuke studentes voor aardige bijverdienste. Bel Richard 256706.
- Voor het bedrukken van t-shirt sweaters caps enz. tegen zeer gunstige prijzen Heja Printing Kast. Daalenbroeckstr 36, Maastricht tel 043-639557.
- Billboardposters te koop afm. 1,20x1,75m bel:257127 Roel,474284 Egidius o.a. Jordache,Dobber,Grolsch.
- Kamer th f280 tel 219511.
- Centrifuge f75 tel:616207.
- Wij (Vicky & Janneke) zoeken een KAMER vaqaf mei/juni. Tel. 687285.
- Donderdag 29 april open gala in het kader van eerste lustrum der MSE Banalitas in de Stadsschouwburg aan het OLV-plein.
- EPAC-COMPUTERS 386SX33 2MB ram 85HDD KLEUREN-monitor incl muis f 1995 tel 259713 computers vanaf f1599.
- Spoed: woonr. A'dam of omg. Beloning. Bel Ronald 043 254148 of 05700 43678.
- Tk Volkswagen Passat LS station APK jan'94 1900, 043-218235 donkergr., bouwj. '78 in goede staat.
- Do 8 april Ouranos blokfeest in d'n Hiemel 2200u.
- Grijp je kans!! Kamer in onderhuur 1/3 tot 1/9 eventueel tot 1/10 dichtbij AZM 3,5x5,0 f350,- incl. tel 043-619743.
- "De Mafia" Ouranos-lezing door R.Janssens historicus te Leiden 12 mei 19.30u Statenzaal (OG).
- Te huur: kamer (18m2) per april in Akerpoort huur _ f350,- incl. Alleen voor jongens. Tel 216692.
- Te koop:zitbankje f150,= tel:253065 (Liselotte).
- 2 kamertjes te huur F350 in Wyck tel. 210151 meiseje.

Iedere letter, leesteken of spatie is één hokje

Prijs	
1,50	
3,00	
5,00	
7,50	
10,00	
12,50	

Paartjes vóór dinsdagmiddag 16.00 uur via bovenstaand rooster(thuis invullen s.v.p.) inleveren bij de redactie, Keizer Karelplein 10. Alle Paartjes moeten betaald worden. Voor langere teksten geldt het normale millimetertarief.

- Gezocht kamer per 1 mei liefst centrum Lenneke 043-631916.
- Stages?! ELSA has it all over Europe,juridische stages info-tel:043-621501.
- Z.s.m. zelfstandige woonruimte gezocht in Maastricht. 080-227457, Marjon.
- Gitaardocent heeft nog plaats voor enkele leerlingen tel 260298.
- Studentenuitzendburo BWS zoekt m/v max 21 voor de tekenkamer bij een constructiebedrijf. 212115.
- BWS zoekt vaste krachten voor 't Plenkske dinsdag en/of vrijdag 9.00-16.00 tel:212115.
- Gezocht: wasmachine tegen redelijke prijs tel 253957 Nathalie of Marnix.
- Wetenschappelijk onderzoek toont dat de transcendente-meditatie techniek (TM) werkt. Info: tel: 03200-51011.
- ACTIEVE STUDENTEN voor opzetten v/e studentenorg. in A'dam. Info: Eugene de Bruijn 070-3540488 of Mark Rooijens 010-4253102.
- Banalitasgala met optredens van Bloos Brothers Band, Theonian Brass Band en Hippodrome drive-in-show in drie zalen.
- Afstudeerborrel? Feest? Sociëteit SAURUS huren, een mooie, goede en voordelige locatie! Bel mark (625378) of Jeroen(630076).
- Het wetenschappelijk onderzoek naar de TM-techniek is gepubliceerd in gerenommeerde tijdschriften.
- Do 8 april Ouranos blokfeest in d'n Hiemel 2200u.
- Welke voetballende meiden versterken ons dameselftal op de GNSK (12-13 mei) te Wageningen? Bel Marijke 256856 of Anja 257278.
- Voor een massage,voetreflex-of magnetiseerbehandeling bel Jantine 613590.
- Do 1 apr. HALLMENFEEST in D'n Hiemel !!!
- Heb je zin een een ELSA-trip, of blijf je liever een law-flip. Borrel 30 mrt 't Knijpke 20.30u.
- Cie Tropen MFV Reflex presenteert: lezing medische ontwikkelingshulp aan Afrika. Ma 5 april 18.00-20.30 Groene Zaal met soep en stokbrood.

- Do 8 april Ouranos blokfeest in d'n Hiemel 2200u.
- Afstudeerborrel? Feest? Sociëteit SAURUS huren, een mooie, goede en voordelige locatie! Bel mark (625378) of Jeroen(630076).
- Do 1 apr. HALLMENFEEST in D'n Hiemel !!!
- Cie Tropen MFV Reflex presenteert: lezing medische ontwikkelingshulp aan Afrika. Ma 5 april 18.00-20.30 Groene Zaal met soep en stokbrood.
- Alleen op een terrasje is ook al zowat! Schrijf Studentendating Maastricht, Pb 1383, 6201 BJ Maastricht.
- Promovendus zoekt intellectuele woongroep met enig comfort bel 883726 (Nico) of 218136.
- Een grote verhuizing past ook in de BUBU minibus.
- ORCUS, de swingkelder VOOR en DOOR STUDENTEN. Geopend DI, WO, DO vanaf 22.00. Collegekaart verplicht.
- Woe 17 mrt Orcus: wie heeft mijn gr was jas gevonden? Bel Ingrid 474489.
- Te huur: 2 kamers (2,5 x 3,0m) f300,- (incl) per kamer BEL NATHALIE 045-751572.
- Draadloze telefoons te koop f 179,- 252556 (Harry).
- De BUBU mini verhuibus kost slechts 45,- (ex BTW) met 100 km vrij.256162.
- EPAC-COMPUTERS biedt aan 386SX33 2mb ram 40HDD met PRINTER alleen bij EPAC VOOR f1899 tel 043-259713.
- Informatie avonden TM techniek: vr 26 di 30 maart 20 u A. Battalaan 44.
- ELSA heeft waar anderen van dromen, Borrel 30 mrt 't Knijpke 20.30u.
- Rijke vr. op leeft. zkt. echte man om samen PIJN te bestrijden. Br.o.nr.fg9.

Gezocht: studenten die werkzaamheden willen verrichten voor de verkiezingen. Persoonlijk aanmelden bij Gerard Hensen, kamer 0026 B, Bouillonstraat 3 tussen 09.00 uur tot 11.30 uur en 13.00 uur tot 17.00 uur.

**ECONOMIE
GENEESKUNDE
GEZONDHEIDS-
WETENSCHAPPEN
RECHTEN...**

**DE BOEKEN
BIJ BERGMANS**

**BOEKHANDEL
Bergmans**

NIEUWSTRAAT 9, 6211 CR MAASTRICHT, TEL.: 210825

**GEVEN WE DE AARDE
OP OF GEVEN WE
DE AARDE DOOR?**

We willen onze kinderen de schoonheid van de natuur meegeven. Maar elke seconde verdwijnt er ergens op aarde natuur. En dat kunnen we niet meer terugdraaien. Als we onze kinderen nog iets van de natuur willen laten zien, dan moeten we nu iets doen. U helpt door donateur te worden. Maak f 30,- over op giro 30 van het WNF in Zeist.

WERELD NATUUR FONDS GIRO 30, ZEIST

WE HEBBEN DE AARDE IN BRUIKLEEN VAN ONZE KINDEREN

KANDIDAATSTELLING
Stel je eens kandidaat voor:
de Universiteitsraad,
een faculteitsraad of
een Medezeggenschaps-
commissie!

bservant

Informatie- en
opinieblad van de
Rijksuniversiteit
Limburg
Uitgave van de
Stichting Observant
Verschijnt wekelijks

Redactieadres
Keizer Karelplein 10
(begane grond)
Postbus 616
6200 MD Maastricht
telefoon 043-883174
883125, 883128
Fax: 043-256909

Stichtingsbestuur
Gerard Majoor, Jan
van der Made, Ton
de Goeij, Jan
Muytjens, Gie van
den Broek

Redactieraad
Han Aarts, Pieter
Beek, Paul Galestin,
Ton Hameleers, Aalt
Willem Heringa, Ad
van Itersen, Peter
Janssen, Yvonne van
Leeuwen, Bertan
Veldhuijzen van
Zanten, Jeff
Wintgens

Redactie
Jacques Herraets
Wammes Bos
Riki Janssen
Leonard Blom

Redactie-assistente
Marlies In de Braekt

Aan dit nummer
werkten verder mee:
Chris van der
Grinten, Judith Kuijk,
Wim Ortjens, Nelis
Tutkey (foto's)

Opmaak
Ted Reckman

Druk
Limburgs Dagblad
Heerlen

Mededelingen
Voor het inleveren
van medelingen zie
aanhef op
mededelingenpagina

Advertenties
Marlies In de Braekt
Tarieven op
aanvraag
verkrijgbaar
(Voor Paartjes zie
pagina 2)

Abonnementen
Leden van de
universitaire
gemeenschap
ontvangen het blad
gratis.
Afgestudeerden en
andere
belangstellenden
kunnen zich
abonneren voor
f 36,- per jaar.

HOP
Samen met negen
andere
universiteitsbladen
Observant
aangesloten bij het
Hoger Onderwijs
Persbureau.

Co-schappen mondjesmaat naar eerste fase

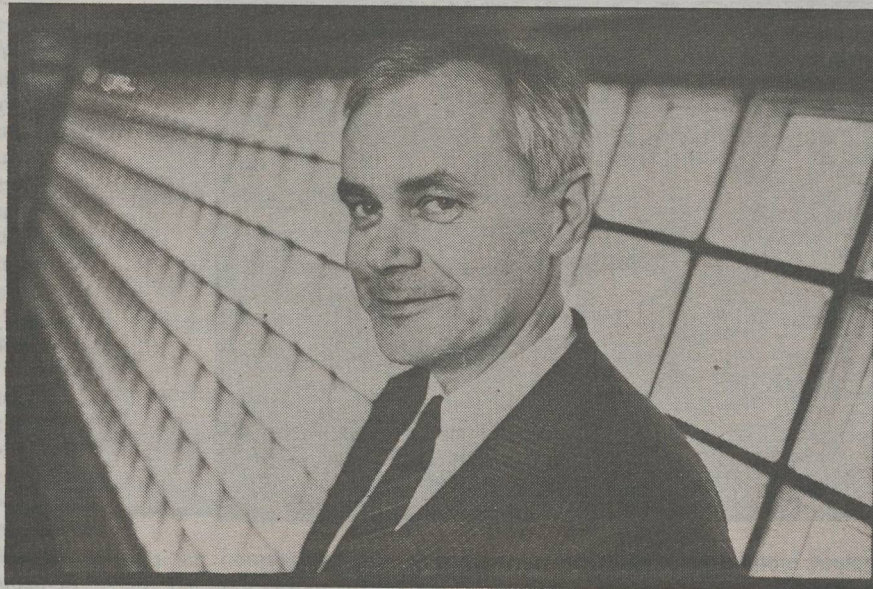
De raad van de faculteit der geneeskunde heeft vorige week donderdag het rapport 'Herziening Praktisch Medisch Onderwijs, eerste en tweede en fase' met algemene stemmen aanvaard. Daarmee is voorlopig een einde gekomen aan de discussies over een betere aansluiting van het theoretische en praktische gedeelte van de medische studie.

Van het oorspronkelijke plan om de stages (co-assistentenschappen) in het derde jaar te laten beginnen is weinig overgebleven. De co-schappen beginnen nu op zijn vroegst aan het einde van het vierde jaar met een stageperiode van 12 weken. In totaal moet een medisch student voortaan 86 in plaats van 84 weken als co-assistent de praktijk in. De herziening van het medische curriculum zal waarschijnlijk aan het begin van het studiejaar 1994-'95 volledig zijn ingevoerd.

In plaats van de stages halverwege de eerste fase te laten beginnen hebben de studierichtingscommissie en de faculteitsraad ervoor gekozen de training in praktische vaardigheden tijdens de eerste fase beter te stroomlijnen en duidelijker af te stemmen op de praktijk. Bovendien is een mogelijkheid geschapen om studenten tijdens de eerste fase voorzichtig met patienten in aanraking te laten komen. Dat gebeurt door invoering van het 'adoptie-model': huisartsen of artsen uit de kliniek adopteren kleine groepjes derdejaars studenten om hen voorzichtig te laten kennismaken met hun praktijk.

Maar de meest spectaculaire vernieuwing is waarschijnlijk de invoering van een wetenschapstage van twaalf weken, die naar keuze aan het eind van de eerste fase of het begin van de tweede fase kan worden gevolgd. Daarmee komt de faculteit tegemoet aan het bezwaren van de visitatiecommissie die vorig jaar oordeelde dat de Maastrichtse medische opleiding te weinig aandacht besteedde aan de wetenschappelijke vorming van de basisarts. Andere vernieuwingen in het curriculum zijn een beperking van de vrijheid van keuzeonderwijs en 'stageoverschrijdend' onderwijs in het vijfde en zesde jaar.

De verantwoordelijke man voor onderwijs in het faculteitsbestuur, prof. A. Nieuwenhuijzen Kruseman, is 'redelijk tevreden' over het resultaat van zijn inspanning om een minder scherpe scheiding tussen de eerste - theoretische - en de tweede - praktische - fase aan te brengen. „Ik denk dat we nu een aantrekkelijke herziening van het curriculum kunnen uitvoeren die beantwoordt aan ons doel de studiemotivatie te voeren en de inhoud van de studie te verbeteren." Niettemin blijft Kruseman het betreuren dat zijn plan om de co-

Nieuwenhuijzen Kruseman: „Ik maak me zorgen over de kwaliteit van artsen in Nederland (foto Nelis Tutkey)

assistentenschappen veel verder naar voren te halen het niet heeft gehaald: „Dat was een revolutionair plan, althans voor Nederland, want in het buitenland zijn er al ervaringen opgedaan met vroege contacten met de praktijk. De faculteit heeft daar toch een kans gemist, men was er kennelijk niet rijp voor. In algemene zin waren de vakgroepen wel voor een dergelijke herziening, maar als ze de consequenties voor zichzelf uitrekenden, vonden ze het plan toch niet zo geslaagd. Het blijkt dat ze ongemerkt afstand hebben genomen van het Maastrichtse beginsel dat de praktijk een goed uitgangspunt is voor de verdieping van kennis. Ik vind het jammer dat men zich zo moeilijk kan verplaatsen in het uitgangspunt dat de basisarts een halfprodukt is die vooral met goede middelen moet worden uitgerust om zich goed te kunnen specialiseren.”

Voor de klinische vakgroepen koesteren volgens Kruseman een overdreven angst dat studenten niet rijp genoeg zouden zijn om bij hen stage te komen lopen. Een van de internisten uit zijn vakgroep heeft onlangs de proef op de som genomen: „Hij heeft diverse groepen eerst de vraag gesteld wat voor een kennisniveau ze verwachtten van studenten die aan een stage begonnen en wat ze ervan verwachtten aan het einde van de stage. Het antwoord was in beide gevallen hetzelfde.”

Voor Kruseman staat vast dat er nog veel te verbeteren valt aan de arstenopleiding:

„Niet alleen hier, maar in heel Nederland schort er iets aan de opleiding. Ik maak me zorgen over de kwaliteit van de artsen in Nederland, al ben ik wat minder pessimistisch dan een paar jaar geleden. Er is weinig zicht op of de afgestudeerde basisarts de essentialia van het vak, het klinisch redeneren en probleemoplossen, beheerst. De meeste docenten maken zich daar niet zo druk over omdat zij het onderwijs als een bijzaak beschouwen, al valt het relatief gezien aan deze faculteit mee. Als docenten uit de staven zich teveel met onderwijs bezighouden, komt het wetenschappelijk werk en dus de carrière in gevaar. Je kunt oppervlakkig of diep op een probleem ingaan, maar als een staf er oppervlakkig mee wenst om te gaan, dan houdt het op. Het enige dat we kunnen doen is het curriculum zo aantrekkelijk mogelijk maken en het carrièrebeleid niet overwegend op onderzoek afstemmen. We hebben nu de mogelijkheid ingevoerd om onderwijsprestaties veel zwaarder te laten meewegen bij de beoordeling van de vraag of iemand een promotie verdient. En binnenkort zal uit het formatieplan wel blijken welke groepen op grond van hun onderwijsinspanning mogen rekenen op een uitbreiding of een vermindering van de formatie.”

Jacques Herraets

Observant zoekt penningmeester

Observant wordt uitgegeven door de stichting Observant, die haar eigen budget beheert. Nu de huidige penningmeester na drie jaar zijn functie neerlegt, zoekt het stichtingsbestuur kandidaten die het toezicht op het financiële beleid willen overnemen. Benoeming geschiedt door de Universiteitsraad op voordracht van het stichtingsbestuur voor een termijn van twee jaar.

Tot de taken van de penningmeester behoren het jaarlijks opstellen van de begroting, het presenteren van het financiële jaarverslag (opgesteld door een externe accountant) en het fiatteren van grotere bestedingen door de redactie.

Belangstellenden voor de functie kunnen voor inlichtingen contact opnemen met de huidige penningmeester Jan van der Made (tst. 1569) of met de voorzitter van het stichtingsbestuur, Gerard Majoor (tst. 1520 of 3095).

Na zeven jaar functioneert studiefinanciering 'redelijk'

Zeven jaar na de invoering functioneert de Wet op de Studiefinanciering "redelijk". Dit concludeert de Nationale ombudsman in zijn jaarverslag over 1992. Het aantal klachten over het ministerie van onderwijs steeg vorig jaar fors: van 310 naar 538. Dat is goed voor de derde plaats, achter de ministeries van financiën (651) en justitie (588). Bij Onderwijs leidden 169 klachten tot een uitspraak van de Ombudsman. Daarvan hadden er 104 betrekking op de Informatiseringsbank of de OV-Studentenkaart BV, een stijging van 75 procent in vergelijking met 1991. In twee van de drie gevallen luidde het oordeel op één of meer onderdelen "niet behoorlijk". Beslissingen van de produktgroep Studiefinanciering van de IB waren de voornaamste aanleiding tot klagen. In 66 gevallen deed de Ombudsman hierover een uitspraak. In tegenstelling tot wat de toe-

name van het aantal klachten doet vermoeden, kan volgens de Ombudsman niet worden geconcludeerd dat de IB vorig jaar slechter is gaan werken. Integendeels zelfs, de Wet op de Studiefinanciering functioneert "over het algemeen redelijk", zeker als wordt bedacht hoe ingewikkeld de regels zijn. De OV-Studentenkaart BV wordt lof toegezwaaid. Doordat zij zich in 1992 veel opener opstelde, kon de Ombudsman goede afspraken maken met de BV. Aanbevelingen van de Ombudsman volgde de BV vorig jaar wél op. Zij ging ook soepeler om met de "vrij strenge" voorwaarden voor de OV-kaart. Inmiddels beseft de BV dat daar in bijzondere gevallen van moet kunnen worden afgeweken, stelt de Ombudsman tevreden vast.

HOP, Pieter Evelein

Provincie Limburg wil verdere uitbouw van universiteit steunen

De Gedeputeerde Staten van Limburg zullen op 7 april tijdens het overleg met een kabinetsdelegatie in Den Haag, aandringen op een verdere uitbouw van de Rijksuniversiteit Limburg. Er moet ruimte komen voor nieuwe studierichtingen, zodat het studentenaantal de magische grens van 10.000 kan bereiken. De extra kennis en banen die deze operatie op zal leveren heeft de provincie Limburg hard nodig gezien de huidige terugvallende werkgelegenheid en de tegenvallende economische situatie. Onderwijs is echter niet het enige "speerpunt" dat gedeputeerde C. de Waal en de zijnen onder de aandacht van het kabinet zullen brengen. Ook de industrie en de infrastructuur zullen onderwerp van gesprek zijn. Rector magnificus J. Cohen is verheugd dat de Gedeputeerde Staten zich achter de uitbouwplannen van het college van bestuur schaat. Riki Janssen

Ritzen wil geen duurdere OV-jaarkaart

Minister Ritzen wil niet meer geld investeren in de OV-kaart voor studenten. Als de kaart wordt afgeschaft, krijgen de studenten hun verplichte bijdrage in de kosten terug. Maar vooralsnog verwachten de minister en de NS dat zij een akkoord zullen bereiken over een nieuwe kaart.

Met blikjes frisdrank onder handbereik en met een groepje journalisten op hun lippen filosofeerden minister Ritzen, NS-directielid Portheine en student Rogier Arntz (comité Vecht mee voor onze OV) vorige week woensdag over de openbaar vervoer-kaart. In een gereserveerde coupé van de intercity tussen Den Haag naar Utrecht.

Schokkend zou het niet worden, en werd het ook niet. Toch konden een paar aardige uitspraken worden opgevangen. Meest opvallend was de verwachting van Ritzen en Portheine dat er ook na 1 september 1994 "een" OV-kaart voor studenten zal zijn. Het zal echter nog enige tijd duren voordat duidelijk wordt wat voor kaart het wordt. De onderhandelaars hebben afgesproken meer tijd uit te trekken om een aanvaardbare oplossing te vinden. De deadline is in elk geval verschoven naar 1 mei. Ritzen vindt dat er eind mei duidelijkheid moet zijn. Ook over de prijs van de toekomstige OV-kaart deed Ritzen een duidelijke uitspraak: die mag onder geen beding omhoog. Dat hij zou vinden dat studenten die veel reizen meer moeten betalen, berust volgens hem op een misverstand. Dat is een standpunt van de NS, dat hij slechts als zodanig erkent. Hij deelt het niet.

Ritzen wil alleen een nieuw contract afsluiten als dat de studenten niet meer geld kost. Omdat de overheid er volgens de minister geen cent extra in zal steken, zijn er twee uiterste oplossingen denkbaar. Of de kaart wordt afgeschaft - de studenten krijgen hun verplichte bijdrage dan helemaal terug bij hun beurs - of de minister betaalt de openbaar vervoer-bedrijven volgens de huidige afspraken.

Het gebruik van de kaart moet volgens de NS in elk geval op de één of andere wijze worden beperkt. Hij is nu veel te goedkoop, vinden de spoorwegen. Hoe die kaart eruit kan gaan zien, bleef vorige week echter duister. NS en ministerie hebben afgesproken niets meer mee te delen over mogelijke varianten.

HOP, Pieter Evelein

Universiteiten klagen over dure crèches

De kinderopvang aan universiteiten wordt zowel voor de instellingen als de ouders onbetaalbaar. Minister Ritzen moet zijn collega's van WVC, Financiën en Binnenlandse Zaken aansporen daar iets aan te veranderen.

Dit vindt prof.ir. B. Veltman, de voorzitter het bestuur van de Universiteit Twente (UT). Hij zegt mede te spreken namens de universiteiten van Groningen, Delft en Nijmegen.

Universiteiten huren veelal kindplaatsen waar werknemers hun kroost kunnen achterlaten. De prijzen zijn volgens Veltman zo hoog, dat de kinderopvang in gevaar komt. De UT betaalt per plaats 20.000 gulden. Daarvan wordt 6500 gulden doorberekend aan de ouders.

Veltman wijt de hoge kosten aan "excessieve loonstijgingen", mede als gevolg van de zwaardere eisen die gemeenten tegenwoordig aan het personeel stellen. De kosten nemen ook toe doordat crèches worden verplicht meer medewerkers in dienst te nemen.

De kosten zijn voor de universiteiten niet fiscaal aftrekbaar. Veltman meent dat dit moet veranderen. "Het zo ambitieuze plan van de regering dreigt te mislukken doordat de wal het schip keert."

HOP, Pieter Evelein

Steen & been

Als hij zijn garagepoort aan de Zwingelput openmaakt - en die garagepoort gaat naar binnen open - dan flikkert zo een bulk fietsen naar binnen. Dan moet hij ze eerst allemaal naar buiten dragen voor hij zijn automobiel kan bevrijden. Meneer Royakkers was het beu en stuurde een boze brief naar de gemeente, waarin hij smeekte om verlost te worden van de fietsenterreur.

Als zij naar buiten willen, dan gaat de voordeur niet altijd open. Dan moeten de oude lijfjes hun laatste krachten geven voor het verwijderen van een onontwarbare kluwe rijwielend staal. De 'Juliaantjes', zoals de nonnen van Zwingelput 7 zichzelf noemen, steunden de brief van buurman Royakkers met hun handtekening.

Als hij zijn auto wil vrijwaren van deuken en krassen, dan moet de buurtbewoner hem niet voor zijn eigen deur zetten. Want de studenten parkeren hun fietsen vijf rijen dik bij hem op de stoep. Alsof het een tak is in de bek van een speelse hond, sleurt de eigenaar van het middelste rijwiel net zolang aan zijn fiets, totdat de andere fietsen krakend tegen hun auto's neerzinken. Vroeger verloor een buurtgenoot nog wel eens zijn geduld, en tilde alle fietsen die hij tegenkwam boven zijn hoofd om ze vervolgens op een grote hoop tegen de muren van de Nieuwenhof te kwakken. Ten einde raad hebben ze met z'n vijftien

Fietsenleed

Fietsen aan de Zwingelput: moeten dit onze leiders worden? (foto Nelis Tutkey)

wintigen de brief van Royakkers ondertekend.

Als het fietsenleed hun echt teveel werd, dan gingen ze klagen bij Math Lieben, de conciërge van de Nieuwenhof. Moesten dit onze leiders worden, onze ministers en fabrieksdirecteuren? vroegen ze Math dan vertwijfeld. En of Math er niets aan kon doen. Maar Math kijkt wel uit met rechtenstudenten. Ooit vroeg hij naam en adres van een student die zijn fiets krasend tegen de auto van een secretaresse had geparkeerd. De jongen schrok van boze Math en overhandigde hem gedwee zijn collegekaart. Maar een uur later kwam hij weer terug. Hij was, heel PGO, de boeken ingedoken: "Meneer", zei hij beleefd, "U bent niet bevoegd om mij naar mijn identiteit te vragen."

"Met die studenten praten heeft geen zin", zegt Math Lieben. "Er is achterom een fietsenstalling, maar dat werkt hetzelfde als met prullenbakken. Als je er een neerzet, gooien ze hun lege bekertjes

ernaast. En als je daar wat van zegt, krijg je te horen: wij betalen collegegeld, en daarvan word jij weer betaald om de boel schoon te houden."

De gemeente heeft de brief ontvangen en is met groot materieel uitgerukt om een verkeerspaal uit de grond te trekken. Want daaraan stond altijd een enorme kluit fietsen vastgebonden. Die staan nu tegen de muur van de Julianazusters. Als ik bij ze aanbel, verdwijnt net een junk met een pakketje verse boterhammen. "Wij breken nog eens onze benen over al die geparkeerde en omgevallen fietsen", klaagt zuster van Iersel. Boven de tafel waarop een KRO-gids en een stapeltje kranteknipsels over bisschop Bär ligt, hangt als wandtegel hun enige troost en goede raad voor de jeugd van tegenwoordig: *Zwei Lebensstützen brechen nie, Gebet und Arbeit heilen Sie.*

Wim Ortjens

Demonstraties oefenrechtbank en skillslab vallen in de smaak

Voorlichtingsdagen hebben vooral invloed op de keuze van de instelling

Studiekeuzers zijn tevreden over de voorlichtingsdagen van de Rijksuniversiteit Limburg. Vooral de simulatie van de onderwijsgroepen en de demonstraties in de oefenrechtbank vallen goed in de smaak. Maar invloed op hun studiekeuze heeft zo'n dag meestal niet. Wel bepaalt hij mede waar de aankomend student zijn studietijd zal doorbrengen.

De invloed die een voorlichtingsdag kan hebben, moet niet worden overschat. De eindexamenkandidaten van het vwo weten al voor zij zo'n dag bezoeken of ze voor het hoger beroepsonderwijs of het wetenschappelijk onderwijs zullen kiezen. Bovendien staat voor de meesten ook al vast wat ze zullen gaan studeren. Het enige waar nog vaak enige twijfel over bestaat, is waar ze hun studie zullen gaan volgen. Wordt het economie in Maastricht, of toch maar liever in Rotterdam?

Deze laatste keuze wordt vaak mede door de ervaringen op de voorlichtingsdag bepaald, vertellen de onderzoekers B. van Zwol (vierdejaars economie) en drs. G. Grunmigel. Zij onderzochten in opdracht van de dienst studentenzaken van de RL de inhoud, organisatie en effectiviteit van de voorlichtingsdagen in het najaar van 1992. Het hele onderzoek stond onder begeleiding van de stichting MST (Mercurius Studenten Transfer).

Om de effectiviteit te achterhalen werden een week vóór de voorlichtingsdagen 131 studiekeuzers die een inschrijvingscoupon hadden opgestuurd, telefonisch benaderd. Kies je voor de RL, luidde een van de vragen. Slechts 33 van hen antwoordden met ja. De rest twijfelde nog, of had een duidelijk voorkeur voor een andere universiteit. Na de voorlichtingsdagen werden de 131 weer opgebeld en kregen zij dezelfde vraag nog een keer voorgeschoteld. Toen bleek de invloed van de voorlichting want 68 studiekeuzers gaven aan dat hun keuze op de RL was gevallen.

Tijdens de voorlichtingsdagen van de verschillende faculteiten werden nog eens 918 studiekeuzers ondervraagd. Zij mochten hun mening geven over de inhoud en

organisatie van de dagen. Over het algemeen was het oordeel positief. De informatie over het probleemgestuurd onderwijs, het internationale karakter van de studie en de praktijkgerichtheid was goed. Vooral de simulatie van de onderwijsgroep die op de meeste faculteiten plaatsvindt, was een succes. Ook de demonstraties in de oefenrechtbank en het skillslab kregen veel waardering.

Kritiek, al is dat in dit geval een zwaar woord, was er ook. De toekomstige studenten geneeskunde en gezondheidswetenschappen misten informatie over het studentenleven, de kamermarkt en de stad Maastricht. De economen hadden, net zoals de toekomstige studenten internationale bedrijfskunde, graag wat meer willen horen over de moeilijkheidsgraad van de studie. En de aankomend juristen wisten na afloop van de dag nog steeds niet precies tot welk beroep een rechtenstudie opleidt.

Riki Janssen

Bosnië

Racisme

'Tegenwoordig geloven we nergens meer in, met als gevolg dat we ook nergens meer voor durven kiezen. De uitgesproken vorm daarvan is het meer extreme antracisme. Culturen zijn gelijkwaardig en hebben diensgevolge gelijk. We durven ons niet meer op universele beginselen te beroepen.' Aldus Alain Finkielkraut volgens de Volkskrant van 13 maart j.l. waarin twee boeken van hem worden besproken. Nu let op dit wordt geen pleidooi voor de ferme woorden van Lubbers. Finkielkraut trekt vervolgens het gevoel van 'ergens bij willen horen' door ter verdediging van een nationalisme in Kroatië. Zulks klinkt eng - de verwerping van extreem anti-racisme in combinatie met zijn keuze voor Kroatisch nationalisme - maar is het wel zo onjuist en verwerpelijk? Is de overheersende houding in West-Europa niet veel hutchelachtiger?

Zo vertelt Daniël Cohn-Bendit in NRC-Handelsblad van 20 februari j.l. (en al opgenomen in het blokboek Vreemdeling van een collega van mij) over Bosnië aan de interviewster: 'De moslims die hier wonen, begrijpen er niets van dat wij maar lijdzaam toezien. Als wij niets doen, verliezen ze alle vertrouwen in ons. Hoe moet ik de houding van het Westen uitleggen aan die ruim dertigduizend Joegoslaven die hier wonen?'

Hoe comfortabel is het niet voor 'onze' politici bij voortdurend verontwaardigd te zijn over de groei van de Republiken, Centrum-Democraten, het Front National etc. en vervolgens zelf of verder niets doen of hen ongemerkt rechts in te halen.

Resolutie 807

Ik deed een ontdekking! Vreugde, verrukking, immense voldoening, ja zelfs enige opwindend werd mij deel. Nu zult u denken 'is dat dan zo bijzonder, een wetenschapper heeft toch tot taak iets te ontdekken'. Helaas blijkt dat niet elke dag voor te komen en dus is mijn leven toch iets minder opwindend dan ik vaak hoop. Maar goed nu was het raak bij het lezen van de volgende zin: 'The Security Council, determined to ensure the security of UNPROFOR and to this end, acting under Chapter VII of the Charter of the United Nations, ...'. Daartoe moet je natuurlijk deze gehelemaal wel eerst weten ontcijferen. Er staat in dat VN-soldaten die op verzoek van het uitnodigende land de vrede proberen te bewaren, voortaan ook geweld mogen gebruiken tegen de wil van hun gastheren in en aldus de vrede kunnen afdwingen in naam van alle volkeren op aarde. Zelfs in de oorlog Irak - Koeweit heeft men niet zo ver durven gaan. Kortom op 19 februari 1993 werd met de aanvaarding van resolutie 807 een mijlpaal gezet op grond waarvan blauwbelmen onder toezicht van de secretaris-generaal in Bosnië geweld mogen gebruiken. Vanwege de zeer moeilijke omstandigheden werd deze unieke beslissing genomen. Vooruitgang in een bepaalde tak van wetenschap wordt vaak te wegegebracht door de maatschappelijke noodzaak daartoe. Dat geldt evenzeer voor de geneeskunde als voor het internationaal recht en de leer der internationale betrekkingen. Als beoefenaar van dat laatste vak ga ik in mijn streven naar vooruitgang niet continu gebukt onder het leed in de wereld. Dat leed kan een bron van inspiratie vormen zonder dat je nu meteen een masochist bent wanneer je dat werk met plezier verricht.

De Paus

Eén persoon in de wereld heeft een andere visie op de verkrachtingen in Bosnië. Ja dat is hetzelfde staatshoofd dat Pinochet van Chili beschermde en oorlogsmisdadigers uit WO 2 naar Latijns-Amerika liet ontkomen. De Paus verbiedt onder het motto *de vijand in uzelf lief* verkrachte nonnen in Bosnië zich te laten aborteren. De nonnen vormen waarschijnlijk met nog wat Polen en Ieren de laatste groepen waar de Paus invloed op heeft. De nonnen kunnen vervolgens uitreden of het kind laten adopteren maar abortus is verboden want je moet de vijand in jezelf lief leren hebben. Dit is de meest perverse uitspraak die ik sinds het einde van de Koude Oorlog heb gehoord. Na de uitbanning en vermindering van chemische en nucleaire wapens wordt de penis als onderdrukkend wapen (wellicht is dat voor velen altijd al zo geweest maar dan wel op andere gronden dan ik hier bedoel) ten tonele gevoerd. Misschien kan de Paus nu aan het lijstje van Kalshoven worden toegevoegd vanwege op zijn minst geestelijke onderdrukking. Tot slot, bent u niet schizofreen nou dan zal de Paus wel trachten voor te zorgen dat u het wordt.

Fred Grünfeld

Universiteit zal voortaan beter op de oudjes letten

Het hoger onderwijs voor ouderen (Hovo) aan de RL dreigt een vroege dood te sterven. Opmerkelijk, want in de regio en in het land is de belangstelling van vijftigplussers voor hoog gekwalificeerd onderwijs groot en alsmaar groeiend. Het vingertje wijst richting docenten, die teveel vragen voor een cursus aan leergierige plussers. Maar ook de organisatie van het Hovo door de RL is inefficiënt, zegt Hovo Zuid-Limburg. Door het onderwijs aan ouderen bij Studium Generale onder te brengen, moet aan al deze problemen een eind komen.

Ouderen willen praten over het onderwerp, hebben geen haast, hoeven geen diploma. Dit in tegenstelling tot de jongere studenten, die soms agressief worden van lieden die zich interesseren voor wat de docent vertelt en dus ook af en toe een kritische vraag stellen. "Grijze, vaak al flink defecte, afbladderende senielen die zich kwijlend van Alzheimer en kennishonger onder ons hebben begeven", schreef 'Babel', studentenblad van de letterenfaculteit van de Universiteit van Amsterdam en werd daarvoor gestraft. Speciaal voor deze groep ouderen begon de Rijksuniversiteit Groningen in 1986 met het opzetten van cursussen. Dit initiatief werd al snel overgenomen door andere instellingen voor hoger onderwijs. Want er kon dik geld worden verdiend, dacht ook de RL, aan de steeds groter wordende groep vijftigplussers die best vijftiengulden per avond er voor over hebben om meer te weten te komen over 'De geschiedenis van het lichaam' of 'Ouderen en het proces van ouder worden'. De wil was er wel, maar de winst viel tegen. In maart 1991 alarmeerde het college van bestuur al de universiteitsraad: "Voor (intensief) onderwijs aan 50-plussers lijkt er op de zeer korte termijn geen lucratieve markt te zijn".

Magere koploper

Die markt is er tot nu toe ook niet gekomen: vanaf de eerste Hovo-activiteit aan de RL in 1990 tot op de dag van vandaag heeft de universiteit ieder jaar weer vijftigduizend gulden moeten bijleggen op de Hovo-begroting. En met dat geld werden dit collegejaar vijf hele lessencycli georganiseerd. In december was alles al op, zodat in de voorjaarscatalogus 1993 van Hovo Nederland staat: "RL: geen cursussen".

Ter vergelijking: Het Hovo aan de Rotterdamse Erasmusuniversiteit (twee keer zo groot als de RL) biedt dit academisch jaar 17 cursussen aan voor 1500 vijftigplussers. De Rijkshogeschool Maastricht (RHM, twee keer zo klein als de RL) heeft er 16 voor zo'n 350 cursisten. De Maastrichtse universiteit steekt daar magertjes bij af met 5 cursussen voor 80 Hovo-ers.

"Hoezo magertjes?", reageert drs. B. Niessen verbaasd. Niessen is al sinds 1990 adviseur voor het college van bestuur over Hovo: "De RL was koploper in Limburg op het gebied van Hovo". Was. Sinds een jaar is het sukkelen met het aanbod, ook in het voorjaar van 1992 waren er geen cursussen. Dat het de laatste tijd "wat minder" gaat, komt volgens Niessen omdat het geld op is. De cursussen zijn op PGO-leest geschoeid en dus niet geschikt voor groepen van dertig man. En hoe minder zielen in de kerk, hoe leger de collecteschaal. Maar de verliezen worden voor het grootste gedeelte veroorzaakt door de hoge vergoedingen aan docenten. Je kunt nu eenmaal geen pas afgestudeerde tutor van vijftiengulden voor de oudere, meestal hoog opgeleide en veeleisende cursisten zetten,

zegt Niessen. En hoogleraren (behalve prof. Gehlen, die doet het voor niks) zijn duur.

Bij het Samenwerkingsverband Hovo-Zuid Limburg, een onderdeel van de Stichting Senioreneducatie Zuid-Limburg, betreuen ze de teloorgang van het hoger onderwijs voor ouderen aan de RL. Want RL stond bij de cursisten synoniem voor kwaliteit, zeggen de enquêtes, en geen andere cursussen werden door de deelnemers zo bejubeld als die van de RL. Voorzitter G. Boonekamp erkent de financiële problemen van de Maastrichtse universiteit bij het verzorgen van Hovo-cursussen: "In Rotterdam werken ze vooral met emeriti hoogleraren. Die doen het voor een cadeaubon. En bij de RHM accepteren de docenten schaal 12. Dan kom je makkelijker uit de kosten. Als je schaal 17 moet gaan betalen, tja, dan wordt het duur."

Meisjes in het hoekje

Als enige instelling op het gebied van hoger onderwijs heeft de RL zich niet aangesloten bij Hovo Zuid-Limburg. En dat is niet slim, zegt voorzitter Boonekamp. Want daarmee mist de universiteit de warme collegialiteit van de andere instellingen, die elkaar altijd iets toestoppen als de een winst maakt en de ander verlies. Leergierige ouderen die zich melden bij de stichting senioreneducatie krijgen twee folders: één van Hovo Zuid-Limburg, en één van de RL. Verwarring die het fragiele Hovo niet kan gebruiken, zegt Boonekamp: "Het is van allergeen belang om het Hovo in een regio vanuit één centraal punt te coördineren. Door hun relatief kleine aantallen zijn de Hovo-ers niet spectaculair aanwezig in de grote instellingen, en ze dreigen dan ook aan de aandacht te ontsnappen. Het zijn de meisjes in het hoekje van de dansvloer die je op de vloer moet zien te krijgen."

Door zich buiten de club van Hovo-verzorgers op te stellen, loopt de RL nog meer moois mis. Hovo Zuid-Limburg verricht - met een ton subsidie van WVC - de administratie voor de aangesloten instellingen, voorkomt overlapping in het aanbod, drukt folders, ronselt cursisten en docenten. De RL doet dit allemaal nog eens dunnetjes over voor haar eigen Hovo-ers en maakt dus onnodige 'overheadkosten'. Zonde geld, vindt Boonekamp, en bovendien: "Binnen het samenwerkingsverband kun je prijsafspraken maken met docenten. Voor de aangesloten instellingen geldt schaal twaalf als norm. Voor elk uur dat een docent lesgeeft voor Hovo, krijgt hij er twee betaald. Ik weet zeker dat als ik een RL-docent vraag op die voorwaarden voor ons te werken, dat hij dat doet, ook als hij in schaal 17 zit. Want wat is er nog mooier dan les te geven aan hoog opgeleide mensen, die bovengemiddeld geïn-

teresseerd en gemotiveerd zijn? Maar het werk voor het Hovo moet niet in het verlengde liggen van het dagelijkse werk voor de faculteit, want die betaalde nu juist zoveel. Als je voor het Hovo werkt, dan doe je dat uit idealisme."

Studium Generale

Niessen wil niet in de club van Boonekamp. Niet formeel althans, want overlegd wordt er natuurlijk wel, al is het alleen maar om overlapping te voorkomen. Niessen: "De naam 'RL' spreekt meer tot de verbeelding dan 'Stichting Senioreneducatie'. Bovendien hebben wij al een organisatie die bij uitstek geschikt is om het Hovo te organiseren. Die organisatie heet Studium Generale."

Niessen adviseerde het College van Bestuur dan ook om het Hovo bij Studium Generale (SG) onder te brengen. Het CvB ging in principe akkoord, maar buigt zich nog over de definitieve constructie. "Een verstandige beslissing", zegt het hoofd, drs. J. Reiners. "Hovo past precies binnen onze doelstellingen en de doelgroep bereiken we ook nu al met onze activiteiten. Ongeveer een derde van de bezoekers van de lezingencycli is ouder dan vijftig." De belangrijkste vraag blijft of SG de Hovo-begroting wel rond kan krijgen. "Nee", zegt Reiners, "Dat zal niet lukken. Maar dat lukt Rotterdam ook niet. Daar hebben ze een fulltime coördinator die door de gemeente wordt betaald." Studium Generale vraagt de universiteit 60.000 gulden per jaar. Van dat bedrag wordt een parttime Hovo-coördinator betaald en worden jaarlijks tien cursussen voor zo'n tweehonderd deelnemers georganiseerd. Meer dus dan de vijf cursussen voor tachtig deelnemers, die de universiteit toch ook 50.000 gulden kostte. Reiners verklaart dit verschil als volgt: "Hovo zweefde tot nu toe dwars door alle faculteiten heen. Van een echte organisatie was geen sprake. Dure docenten zaten urenlang cursusmateriaal te stencilen en auteursrechten uit te zoeken. Als alle Hovo-activiteiten ondergebracht worden bij één afdeling met één coördinator, dan wordt er geen dubbel werk meer gedaan. Dan hebben we iemand die tot achter de komma kan onderhandelen over vergoedingen. Vijftig gulden per uur en geen cent meer. Er kunnen nieuwe cursussen worden ontwikkeld, die wel geschikt zijn voor grotere groepen. De organisatie van het Hovo wordt efficiënter en dus relatief goedkoper."

Drs. B. Niessen wijt de teloorgang van het Hovo niet aan zichzelf: "Mijn taak is niet om het Hovo te organiseren, maar om het CvB te adviseren over hoe het Hovo het beste georganiseerd kan worden. En dat advies ligt nu bij het college."

Wim Ortjens

"Studenten begeleid door staf-tutoren" leveren in hun eerste studiejaar "geen betere leerprestaties (...) dan studenten begeleid door student-tutoren". Dat staat in het op 22 april te verdedigen proefschrift van Jos Moust (De rol van tutoren in probleemgestuurd onderwijs). Een opmerkelijk onderzoeksresultaat!

Laten we ervan uitgaan dat hij gelijk heeft. Wat is er dan uit af te leiden? Weinig, en tegelijkertijd heel veel, vrees ik. Weinig, omdat de ene staf-tutor de andere niet is. Wie deel uitmaakt van "de staf" is namelijk niet per se deskundig op het terrein dat hij/zij als tutor te beheren krijgt - althans niet aan de juridische faculteit, en daar ging het onderzoek van Moust over. Sterker, vaak heeft een ouderejaars student zich recent op zo'n terrein bewogen dan een afgestudeerd staflid. In dat geval zou het eerder verbazing wekken wanneer het staflid succesvoller was dan de student.

Toch is er, op een andere manier, juist heel veel uit dit onderzoek af te leiden. Al die stafleden zijn immers vreselijk kostbaar. Er wordt dus op grote schaal geld verspild in ons onderwijssysteem. We kunnen - althans in het eerste studiejaar - dezelfde resultaten boeken met slechts een fractie van de middelen. Welk faculteitsbestuur zal onder die omstandigheden nog aarzelen over betgeen er te doen staat? Het wordt, met andere woorden, een hete zomer waarin heel wat overtuigde stafleden de laan uit worden gestuurd!

Of zou men er toch opeens een andere boodschap in herkennen? Ik bedoel: dat ons SYSTEEM óók nadelen heeft. Dat we bijvoorbeeld onvoldoende profijt hebben van vakbekwame stafleden. "Laten zij zich maar aanpassen aan HET SYSTEEM", was het antwoord tot dusverre. Maar laat HET SYSTEEM ook werkelijk meer profijt toe? Dwingt de tutorrol niet al te zeer tot nederigheid? En wat heb je ook eigenlijk méér te bieden wanneer je buiten je vakgebied treedt?

Retorische vragen! Als tutor draag je nu eenmaal een korset. Net als vroeger zijn er altijd mensen die dat prettig vinden. Zij verlangen naar steun. En die moet vooral aansluiten; dat zit lekker. Of je er goed vooruit mee komt, is een andere kwestie. Daar houden korsetmakers zich niet mee bezig.

Deze universiteit is hun filiaal geworden. Dat kostte niet alleen handenvol geld, maar ontnam ons tevens het uitzicht op beter onderwijs. Nu komt er, zoals gezegd, misschien verandering in. Dankzij dat proefschrift over de tutor: we moeten ons aan belangrijker zaken wijden, al was 't maar vanwege het geld. De tutorrol is uitgespeeld. We konden het al lang vermoeden; nu is het wetenschappelijk bewezen.

Reiner de Winter

Studiefinanciering

(vervolg van voorpagina)

De voorstellen van Ritzen lijken veelbelovend. Het belangrijkste is dat studenten in de toekomst hun leningen en aanvullende beurzen bij hem kunnen gaan lenen, hoe arm of rijk hun ouders ook zijn. Officieel heet het dat Ritzen dit nog onderzoekt. Hoe meer studenten kunnen gaan lenen, hoe meer geld de overheid moet voorschieten. Het is maar de vraag of dat allemaal ooit wordt terugbetaald. Na vijftien jaar scheldt de overheid de resterende studieschuld immers kwijt. De hobbels binnen het kabinet zijn echter van een te verwaarlozen omvang.

Een lang gekoesterde wens van de studenten wordt daarmee vervuld. Slechts 70 procent van hen krijgt van hun ouders waar zij recht op hebben. Dat jaarlijks slechts zo'n 5000 studenten een beroep doen op de hardheidsclausule is misleidend, denken de studentenorganisaties. Iedereen die er ooit aan is begonnen, weet hoe vervelend zo'n procedure is. Velen kiezen een baantje of een andere oplossing om toch aan genoeg geld te komen. Minder dan één procent begint een procedure.

Veel meer zeggen de cijfers in een onderzoek van het bureau Telepoint Telemarketing uit oktober 1992. Die wijzen uit dat 32.000 studenten (een deel van) de ouderlijke bijdrage tegen marktconforme rente zou willen lenen. Gemiddeld gaat het om 239 gulden per maand.

Ouderonafhankelijk lenen voldoet dus aan een behoorlijke behoefte. Weigerachtige ouders kunnen worden omzeild, evenals het soort ouders dat zijn bijdrage koppelt aan een tweewekelijks bezoek aan 'thuis', of andere voorwaarden die de bewegingsvrijheid van de student beknotten. Bovendien laat Ritzen de hardheidsclausule in tegenstelling tot een eerder plan toch in stand. Wie dat wil, kan in beroep gaan tegen de weigering van z'n ouders om te betalen.

Nadeel van ouderonafhankelijk lenen is wel dat ouders sneller tegen hun kind kunnen zeggen: „Wij betalen niet. Leen het maar van de minister.” Het acute geldprobleem van tijdens de studie wordt zo in afgezwakte vorm verplaatst tot na het laatste examen. Dan wacht de ex-student een mogelijk zeer forse studieschuld. Een lastige erfenis, zelfs al wordt bij de terugbetaling rekening gehouden met z'n inkomen.

Het nadeel van de studieschuld weegt des te sterker nu de Kamer bij de begrotingsbehandeling in december al akkoord is gegaan met het voornemen van minister Ritzen om de hoogte van de basisbeurs afhankelijk te maken van het inkomen van de ouders. De rijkste ouders moeten zelfs de hele beurs gaan betalen. Een weinig aantrekkelijk perspectief voor de student die met z'n ouders in onmin leeft; hij moet

zijn budget gaan lenen, of naast z'n studie werk gaan zoeken.

Wie in de toekomst een basisbeurs van bijvoorbeeld enkele honderden gulden ontvangt, staat voor een lastige keuze. Veel geld lenen betekent een grote studieschuld opbouwen. Een baantje nemen kan het studietempo vertragen. Bij een te laag tempo kost ook dat geld. Je studeert misschien langer dan vijf jaar, of haalt de temponorm niet.

„Daarom is het juist mooi dat je kunt gaan lenen”, meent Ruud Nijhuis van het Interuniversitair Studentenoverleg. „Je hoeft niet meer te gaan werken om te kunnen studeren.” Ook bij voorzitter Simone van Geest van de LSVb overheerst tevredenheid. „Dit is volgens ons de beste oplossing. Ouders kunnen de mogelijkheid om te lenen als excuus gebruiken om minder in de studiekosten bij te dragen. Maar nu al verkeren veel studenten in problemen omdat zij te weinig geld krijgen.”

Dat minister Ritzen deze faciliteit kan gebruiken om een nieuwe korting op de beurzen sneller door te voeren, maakt weinig indruk.

Waar de studentenorganisatie veel minder over zijn te spreken, zijn de voorbehouden die minister Ritzen in zijn notitie maakt. De versoepeling van de regels voor de OV-kaart bij voorbeeld kan alleen doorgaan als vervoersbedrijven daarmee instemmen

(en de kaart wordt gecontinueerd). Het overleg moet echter nog beginnen.

Dat overleg heeft al ruimschoots plaatsgehad over de 'partner- onafhankelijkheid' in de studiefinanciering, meent ISO-bestuurder Nijhuis. „En toch is ook daar, na alle gesprekken en onderzoeken van het afgelopen jaar, nog steeds geen besluit over genomen”, stelt hij geïrriteerd vast. Het inkomen van de partner is volgens de bestaande regels van invloed op de hoogte van iemands beurs. Probleem is dat het lastig en duur is om te controleren of iemand een partner heeft of niet. „Tal van schijnconstructies zijn denkbaar en zullen ongetwijfeld voorkomen”, schrijft Ritzen in zijn notitie. Controle „zou al gauw een onaanvaardbare inbreuk in de levenssfeer van betrokkenen betekenen”.

Laat je echter het inkomen van de partner buiten beschouwing, dan zou iemand zich kunnen inschrijven als student, alleen maar om een beurs ontvangen, filosofeert Ritzen. Die daar direct aan toevoegt dat de tempobeurs dat weer onwaarschijnlijk maakt. Enfin, te veel haken en ogen om knopen door te hakken. „Nadere studie” is nodig, concludeert Ritzen.

HOP, Pieter Evelein

De geleerde kamer (13)

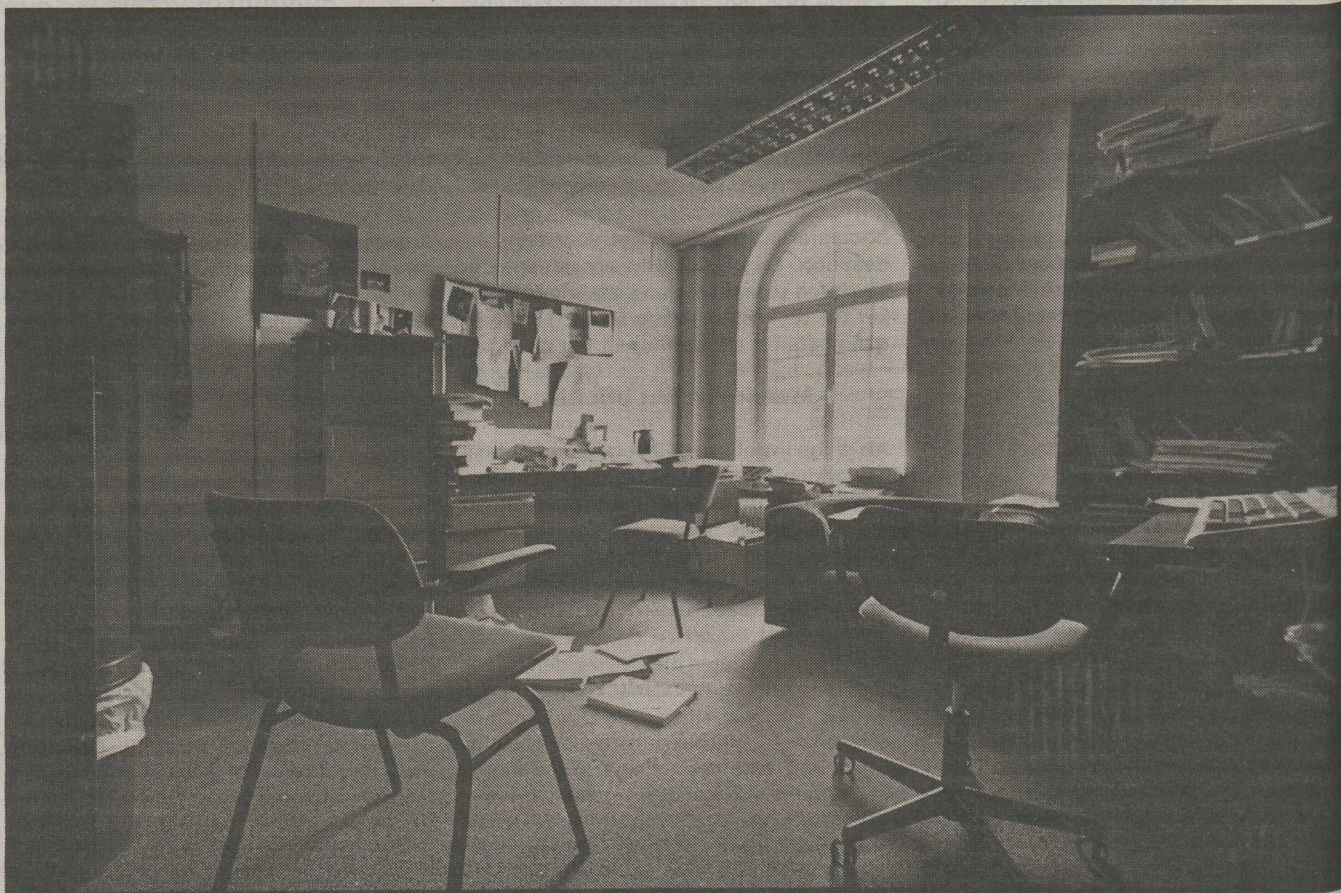
„Eigenlijk kom je net te laat”, zegt Nico Roos, rechtsfilosoof en -socioloog, in zijn kamertje in de Nieuwenhof aan de Zwingelpuut. „Vroeger was ik nog veel slordiger. Er vormden zich hier echt prachtige berglandschappen van paperassen. Sinds ik vorig jaar juli vader ben geworden, is er meer orde in mijn leven gekomen”.

Gelukkig is er nog voldoende wanorde overgebleven. Stapels boeken op de grond, op de verwarming en op de vensterbank. Zijn bureau ligt vol papier en aan de muur hangen velletjes, knipsels en foto's. In de kasten geen nette rijen boeken maar overal stapeltjes. „Wil je ook nog zien wat er achter deze deuren zit”, vraagt Roos uitnodigend. De enige kast met deuren zwaait open en laat een chaos zien. De onderste twee planken liggen vol met opgekrulde computeruitdraaien. „Dat is materiaal voor een onderzoek naar de positie van jonge juristen op de arbeidsmarkt. Maar eigenlijk heb ik helemaal geen zin meer in dat tijdrovende empirisch onderzoek. Het filosofische werk verschaft mij veel meer intellectueel genoegen”, zegt hij schamper terwijl hij de deuren snel weer sluit. Roos geeft eerlijk toe dat hij wel eens wat kwijtraakt. Er heerst dus geen geordende chaos. Roos: „Als ik een bepaald boek zoek dan moet ik echt alle stapeltjes langs en in vijf procent van de gevallen vind ik het gewoon niet. Dat is heel vervelend. Het geeft zo'n misselijkmakend, wezig gevoel. Je wordt er ook zo pantekkerig van. Net alsof je je sleutels of paspoort kwijt bent. Iets wat mij uiteraard ook regelmatig overkomt.”

In de boek staat een voorwerp dat waarschijnlijk in geen enkele hoogleraarskamer waar ook ter wereld een plaatsje zal hebben; een kinderbedje. „Sommige collega's denken dat het een stretcher voor mijn middagdutje is. Maar zo erg is het nou ook weer niet, hoor. Het is een bedje voor mijn zontje. Soms haal ik hem wel eens tussen de middag uit de crèche hier tegenover.”

Niet alleen zijn zontje is zo dichtbij, ook zijn vrouw, Solange Daenen, heeft Roos binnen handbereik. Zij werkt namelijk in de kamer naast hem. Als een moderne versie van het verhaal over Pyramus en Thisbe, het Babylonische liefdespaar dat elkaar, door de vijandschap tussen de beide vaders, slechts door een spleet in de muur tussen de kamers kon spreken. Het verhaal eindigt in een zelfmoorddrama à la Romeo en Julia. Zover is het hier nog niet.

„Ik heb wel eens voorgesteld om hier een luikje in de muur te maken maar dat vond de gebouwendienst toch niet zo'n goed idee. We hebben overdag helemaal niet zoveel contact. Zij doet heel ander werk. We gaan niet eens samen naar de faculteit en we lunchen ook nooit samen”. Is haar kamer net zo'n rommeltje als die van hem? Roos: „Nee, mijn vrouw houdt wel wat meer van orde. Maar gelukkig is ze niet zo'n netheidsfanatiekeling. Haar kamer is wel wat kleiner en zij heeft het langwerpige ruitje naast de deur afgeplakt om in alle privacy onze zoon borstvoeding te kunnen geven.” De gluurpleet van Roos' kamer daarentegen biedt vrij uitzicht op

De kamer van prof. Nico Roos in de Nieuwenhof (foto Nelis Tutkey)

de putnhopen binnen. „Toen het hierbinnen echt nog heel erg was, liepen er wel eens studenten langs die in een enorm geproest uitbarstten, nadat ze mijn ruitje waren gepasseerd. Aan het einde van de gang hoorde je ze nog giechelen”, lacht hij.

Roos is wel tevreden met zijn kamer. Hij had eerst een veel grotere, „maar toen rechtsinformatica meer ruimte opeiste, heb ik die moeten afstaan. Ik denk dat dit zo'n beetje de kleinste hoogleraarskamer van de faculteit is. Dat kan me niet zoveel schelen, maar ik hoop natuurlijk wel dat het gecompenseerd wordt als we over twee jaar naar het Oud Gouvernement verhuizen. Dan verwacht ik wel een riante kamer met uitzicht op de Japanse tuin. Dit hier is toch eigenlijk net een studentenbok, of nog erger, een tienerkamer”, vertelt Roos. Dat klopt wel een beetje, zelfs een poster van een filmster ontbreekt niet. Naast de deur hangt een affiche van een onbekende B-film met daarop een zwoel kijkende patser. Nico, staat er in koeteletters onder. „Gekregen van vrienden”. In de boek verhoogt een 'jaren zeventig-stoel' het studentikoze karakter van de kamer. Een kubus van donkerbruine stof, met nog nèt geen oranje randjes, waaruit een groot gat is gehapt. „Hij ziet er comfortabel uit maar het is een rot ding. Ik laat er altijd de gasten in zitten want je krijgt er een gebroken rug van”, grijnst Roos. Het enige

meubelstuk waar Roos echt aan gehecht is, is de secretaire van zijn vader. „Toen ik dat ding hier neer had gezet zei iedereen opeens: goh, ga je het hier gezellig maken. Ik vind het niet zo'n mooi meubel, maar het heeft emotionele waarde omdat ik het ding van kinds af aan ken. Ik zit er alleen maar aan als ik mijn computer gebruik.”

Heeft Roos nou nooit de neiging zijn leven te beteren en een ordelijk man te worden? „Nee, en ik denk dat dat ook wel komt door mijn opvoeding. Ik was enig kind en mijn moeder ruimde altijd mijn troep op. Zelfs mijn bed werd altijd opgemaakt. Ik ben er gewoon niet aan gewend om netjes te zijn. Voor mij is dat onnatuurlijk gedrag, dat alleen maar energie kost. Ik zit vaak heel geconcentreerd te werken, en dan heb ik geen oog voor wat er om me heen gebeurt. Wanneer ik na een paar uur ophoud, blijkt er een hele berg papier om me heen te zijn ontstaan. Moet ik dan telkens alle boeken en rapporten die ik gebruik opruimen? Als ik dat zou doen kwam ik nooit tot iets. Ik vind het helemaal niet erg om in rotzooi te leven. Volgens mij zijn mensen met van die nette kamers allemaal een beetje verkrampd.”

Chris van der Grinten

Het hart discrimineert niet tussen directeuren en arbeiders

Mannen die aan de lopende band staan of iedere dag de vuilnis ophalen hebben meer kans op kanker en sterven meestal op jongere leeftijd dan mensen met een hogere sociaal-economische status. Een hartinfarct krijgen zij echter niet vaker dan de beter bedeelde, ontdekte de socioloog drs. Ferdy Otten. Hij promoveert vandaag op zijn proefschrift 'De rol van enige psycho-sociale risicofactoren in het ontstaan van een hartinfarct'.

"Ik ben een lopende risicofactor", grinnikt Ferdy Otten (1958). De kans dat hij op latere leeftijd een hartinfarct krijgt, nog altijd doodsoorzaak nummer één in Nederland, is volgens zijn eigen onderzoek niet gering. Hij is een meter negentig lang. Op zich is dat niet verkeerd, maar de extra kilo's die er links en rechts aan dat grote lichaam kleven, zijn dat wel. Bovendien is hij geen liefhebber van sport. Eigenlijk spant de promovendus zich alleen in wanneer de tuin weer nodig gewied moet worden. En verder is hij familiaal belast, zijn vader had een ernstige hartkwaal. Dat een te hoog cholesterolgehalte en een verhoogde bloeddruk de kans op hart- en vaatziekten verhogen, is inmiddels wetenschappelijk bewezen. Maar harde gegevens over het verband tussen psycho-sociale risicofactoren en hartziekten als hartinfarct en angina pectoris (pijn op de borst bij inspanning), bestonden er volgens Otten niet. Tenminste niet in Nederlandse studies. De reden daarvoor is heel simpel. Een onderzoek waarin een grote groep, van in beginsel gezonde mensen jarenlang wordt gevolgd, is duur. "Je hebt op de eerste plaats veel medewerkers nodig om te bepalen welke mensen van de onderzoeksgroep ooit een hartkwaal hebben gehad. Die worden van verder onderzoek uitgesloten omdat alleen in cardiovasculair opzicht gezonde mensen kunnen meedoen. Bij die laatste groep meet je de bloeddruk, bepaal je het cholesterolgehalte en onderzoek je onder andere hun sociale status en de burgerlijke staat." Na verloop van tijd worden de metingen nog een keer herhaald. Uiteindelijk rest de onderzoeker niets dan wachten. Hij kan namelijk pas statistische analyses uitvoeren als er voldoende ziektegevallen voorhanden zijn. Van publiceren is in die tijd geen sprake. En ook dat is een probleem nu de vakgroepen beoordeeld worden op het aantal publikaties per jaar.

KRIS

Otten heeft voor zijn onderzoek gebruik gemaakt van de gegevens van een eerder uitgevoerd onderzoek, de Kaunus-Rotterdam Intervention Study (KRIS). Tussen 1972 en 1974 screenen medewerkers van de Erasmusuniversiteit 3365 Rotterdamse mannen tussen de 45 en 59 jaar (in die tijd de categorie die het meeste risico liep op een hartkwaal) op lichamelijke en psycho-sociale factoren die de kans op een hartinfarct kunnen verhogen. De vakgroep medische psychologie van de Rijksuniversiteit Limburg maakte begin jaren tachtig van dit onderzoek een follow-up studie en bekeek hoe het een kleine tien jaar later met het hart van de heren was gesteld. In eerste instantie om een vooronderstelling die binnen de muren van de Limburgse universiteit leefde met wetenschappelijke cijfers te onderbouwen. Men dacht dat ambitieuze, gejaagde mensen die over een flinke portie agressiviteit beschikken (het zogenaamde A-type), eerder geveeld zouden worden door een hartinfarct dan de

meer rustige B-types. Bewijs werd hiervoor echter niet gevonden. De schat aan gegevens verdween na deze teleurstelling niet in de bureaula, maar belandden op het bureau van de promovendus.

Uitpluizen

Ook Otten had bepaalde vooronderstellingen toen hij de papiermassa ging uitpluizen. In het buitenland, met name in Groot-Brittannië en de Verenigde Staten, had men een verband gevonden tussen de sociaal-economische status en de kans op hartziekten. Mensen met minder opleiding en lagere banen bleken in die landen meer risico te lopen op een hartkwaal. Voor Nederland was al bekend dat deze groep meer kans op kanker heeft en bovendien een hoger sterftecijfer kent dan de mensen met een hogere opleiding en betere baan. Het zat er dus dik in dat het hart, net zoals de ziekte kanker, ook in Nederland een onderscheid zou maken tussen directeuren en arbeiders.

Tot zijn eigen verbazing ontdekte Otten geen relatie tussen sociaal-economische status en hartziekten. Niet alleen hij was verbaasd, ook collega's vonden de uitkomst opvallend en plaatsten kanttekeningen. Misschien zat Nederland ten tijde van het onderzoek, dus in de jaren zeventig, juist in een omslagperiode. Iets dergelijks hadden Britse onderzoekers in de jaren vijftig in hun land waargenomen. Voor 1950 bleken Britten met een hogere status meer risico te lopen op kwalen aan het hart, na de jaren vijftig mensen met een lagere status. Otten: "Ik twijfel of deze hypothese opgaat voor de Nederlandse situatie. Ik werk al een paar jaar bij het Centraal Bureau voor de Statistiek in Heerlen aan het 'Doorlopende leefsituatie onderzoek'. Steeds opnieuw meten wij hoe de Nederlandse bevolking woont, werkt, de vrije tijd besteedt en hoe het met haar gezondheid is gesteld. En natuurlijk zien wij trends in sociaal-economische gezondheidsverschillen. Maar ik heb in de gegevens van 1980 tot 1991 gezocht naar een verband tussen de sociaal-economische status en de kans op een hartinfarct en kon er ook voor deze periode geen vinden. Als er al sprake was van een omslag dan ik het effect daarvan tegen moeten komen."

Zware rokers

Wel is er een duidelijk verband tussen de status en twee andere psycho-sociale risicofactoren. "Op de eerste plaats is er natuurlijk het roken. De omgeving heeft daar veel invloed op. Zien roken doet roken. Daarom tref je in de lagere groepen veel meer zware rokers aan", vertelt Otten terwijl zijn blik afdwaalt naar zijn eigen pakje shag. Ja, hij rookt. Nog wel. Maar na zijn promotie houdt hij er mee op, want hij weet als geen ander wat de dagelijkse portie nicotine kan aanrichten. Hij wil daarom ook onder geen enkele voorwaarde met de sigaret op de foto. De sterfte van mannen uit zijn onderzoek die meer dan tien sigaretten per dag rookten, bleek 1,5 maal hoger dan bij de niet-rokers. De minder zware rokers komen er in het onderzoek beter vanaf. Hun risico's moeten ook hoger zijn, maar dat kon Otten statistisch niet echt hard te maken omdat de steekproef te klein was. Ex-rokers, die na deze mededelingen opgelucht menen te kunnen ademen, komen bedrogen uit. Pas na tien rookvrije jaren is hun sterftekans gelijk aan die van de mensen die nooit hebben gerookt. Otten vond ook een verband tussen alcoholconsumptie en sociaal-economische status. In de hogere groepen kwam hij veel matige drinkers tegen. De lagere groepen kennen meer geheelonthouders, maar ook meer zware drinkers. "Alcohol is een verhaal apart, want het heeft in cardiovascu-

lair opzicht een gezondheidsbevorderende werking. Iedereen die drinkt heeft minder kans op een hartinfarct. Zelfs de zware drinkers. Al zal ik niemand aanbevelen om veel te drinken, want dat heeft op andere terreinen weer nadelige gevolgen. Denk maar aan de lever, de auto-ongelukken of de ontwrichte gezinnen. Maar een glaasje op zijn tijd kan geen kwaad."

Vrijgezel

Waar de opleiding, het beroep dat iemand uitoefent en de wijk waar hij woont geen directe invloed hebben op het krijgen van hartziekten, heeft de burgerlijke staat dat wel. Vrijgezellen en weduwnaars bleken in de tien jaar van het onderzoek bijna drie keer zoveel kans te hebben op een dodelijke hartinfarct dan gehuwde mannen. "Je moet maar denken, gedeelde smart is halve smart. Getrouwde mannen kunnen hun verhaal kwijt aan de partner, alleenstaanden hebben minder sociale steun en kunnen vaak hun ei niet kwijt. Je moet er wel rekening mee houden dat de alleenstaanden in deze onderzoeksgroep heel specifiek zijn. Ze waren al in de jaren zeventig tussen de 45 en 60 jaar. Het waren vaak de eeuwige vrijgezellen, levend in een iets traditionelere samenleving. Bovendien zijn er geen vrouwen onderzocht omdat zij in die tijd niet als een risicogroep werden beschouwd. Maar met de nodige voorzichtigheid mag je deze gegevens wel generaliseren. Al is deze uitkomst zeker niet van toepassing op mannen die nu bijvoorbeeld rond de 25 zijn en af en toe een tijd zonder partner zitten." Heeft de vrijgezel ook nog een broer of zus die is overleden aan een hartinfarct of hersenbloeding dan loopt hij een nog grotere kans om zelf door een hartkwaal te worden geveeld. "De familiale belasting lijkt eerder een erfelijke factor dan een psycho-sociale. Wie via zijn ouders belast is loopt een risico. Een kwestie van erfelijkheid zeg je dan. Maar juist omdat het risico op een infarct groter is wanneer broers of

zussen aan een hartkwaal lijden, wordt de invloed van de omgeving belangrijker. Je denkt aan zaken waar mensen binnen zo'n gezin allemaal mee te maken hebben. Bijvoorbeeld eetgewoonten, weinig beweging, de hele dag voor de tv hangen."

Geen enkele laag in de bevolking is immuun voor stress. En ook dat kan de kans op de doodsoorzaak nummer één vergroten. Vooral mannen die tijdens het onderzoek klaagden over ongewone vermoeidheid, bleken rijp voor een hartinfarct. "Het zijn mensen die zich 's avonds na het werk uitgeblust voelen, totaal uitgeput. Ze slapen wel, maar worden 's morgens moe wakker. Oorzaken zijn vaak moeilijkheden op het werk of problemen thuis." En zij die liever met de auto dan op de fiets naar het werk gaan, sporten een vies woord vinden en alleen als het echt niet anders kan zich lichamelijk inspannen, vragen ook om problemen met de hartspeer. Maar dat is, net zoals een aantal andere uitkomsten van het onderzoek, inmiddels bekend bij de meeste Nederlanders.

Riki Janssen

Roker Ferdy Otten: onder geen beding met de sigaret op de foto (van Nelis Tutkey)

Een mislukte kruisbestuiving in d

Hoe lang blijft het 'binaire stelsel' van wetenschappelijk- en hoger beroepsonderwijs nog bestaan? Niet lang, denkt en hoopt men in het hbo. Daar heeft men genoeg van de privileges van de universiteiten. Maar minister Ritzen wil niet dat het stelsel op de helling gaat. Wel is hij voor samenwerking. In de jaren zeventig hielden de PvdA-bewindslieden er radicalere denkbeelden op na. De nieuwe Limburgse universiteit zou het zinderende centrum worden van de proeftuin Zuid-Limburg. Een kweekvijver voor een nieuw hoger onderwijs, geen wo, geen hbo, maar iets dat die elementen in zich verenigde. De RL kreeg de speciale opdracht alvast met het hbo aan de slag te gaan en te werken aan het nieuwe stelsel. Wat kwam er van terecht? Een geschiedenis in twee delen. Deze week: waar is die samenwerking eigenlijk goed voor, en hoe het ideaal verzandde.

Het leken zulke veelbelovende jaren. In 1986 lanceerde een groepje jonge Turken in de spiksplinternieuwe faculteit der algemene wetenschappen een gedurfd plan. Voor het eerst in de geschiedenis van de RL, ja zelfs van het gehele vaderlandse universitaire onderwijs, zou een studierichting worden gecreëerd die toegankelijk zou zijn voor zowel universitaire als hbo-studenten. Een echte eerste-fasestudie. Dus geen postdoctorale opleiding als 'recht en linguïstiek', een overigens alleszins lovenswaardig initiatief van de juristen samen met de vertalersopleiding. Ook geen doorstroomprogramma voor hbo-ers, zoals men ze vooral bij gezondheidswetenschappen geestdriftig uit de grond zou gaan stampen. Het voorstel behelste een postpropedeutische studie kunst- en cultuurwetenschappen samen met het lokale kunst-hbo (conservatorium, beeldende kunst, academie voor bouwkunst, toneelacademie) en de open universiteit. De studie zou drie jaar duren. De hbo-ers dienden dan eerst wel wat extra cursussen door te ploeteren, maar verder waren ze welkom. Drie varianten zouden er komen, een die opleidde voor werk in de sfeer van het kunstmanagement, een voor de publicistiek, en een meer theoretische variant. Het programma zou door een gemengde ploeg

van hbo- en wo-docenten in elkaar gezet worden.

Een mooi idee, nieuw in Nederland, typisch iets voor een universiteit die de onderwijsvernieuwing hoog in het vaandel heeft staan.

Maar het plan bleek iets te stoutmoedig. Vooral de gezamenlijke doctoraalfase voor universitaire- en hbo-studenten schoot enkele mensen in het verkeerde keelgat. Onder wie de nieuwe voorzitter van het college van bestuur drs. L. Vredevoogd, die in april 1987 aantrad. Vredevoogd kwam rechtstreeks van het ministerie van onderwijs en wetenschappen, waar hij zich als topambtenaar indringend had bezig gehouden met de stc-operatie, een door de overheid afgedwongen grootscheeps fusieproces in het hoger beroepsonderwijs. Die ervaring leverde hem naar eigen zeggen veel inzicht en een grote liefde voor het hbo op, maar ook de overtuiging dat wetenschappelijk- en hoger beroepsonderwijs hele verschillende dingen zijn die maar beter niet dooreengemengd kunnen worden. Zijn voormalige baas, minister Deetman, was uit hetzelfde hout gesneden, zo bleek uit diens hoger onderwijs- en onderzoekplan HOOP dat juist in die tijd het licht zag.

Tegen zoveel politieke druk konden de al-

gemene wetenschappers niet op, temeer daar het voorstel noch in de RL noch in de Rijkshogeschool Maastricht (RHM) echt warm werd begroet. Voor één gat liet men zich echter niet vangen. Eind '87 lag er een bijgestelde versie, waaruit de integratie van hbo en wetenschappelijk onderwijs (wo) was geschrapt en vervangen door gescheiden opleidingen, die elkaar over en weer zouden bijstaan. Deze keer was Vredevoogd enthousiast. Het plan werd ter goedkeuring opgestuurd naar Zoetermeer, waar echter alras bleek dat de geesten van de collegevoorzitter en zijn vroegere broodheer Deetman danig uit elkaar waren gedreven: de minister gaf geen toestemming.

Wetenschap en praktijk

De Antwerpse theaterwetenschapper Paul de Bruyne was destijds een van de auteurs van de tweede nota Kunst- en cultuurwetenschappen. Hij gelooft heilig in de symbiose van wetenschap en praktijk, van universiteit en beroepsopleiding. De Bruyne is een man die leeft naar zijn idealen. Aan de Eindhovense theaterschool doceert hij regie, bij de RL is hij lid van de vakgroep letteren en kunst. Hem gaat het om de uitwisseling van de verschillende soorten van kennis. "Aan beide kanten heeft men daar belang bij. De kunstwetenschap heeft belang bij de praktijk, het kunstvakonderwijs bij de theorie. En je merkt dat aan weerskanten studenten het op prijs stellen. John Slangen, compositiedocent aan het Maastrichtse conservatorium, geeft bij ons lezingen voor studenten cultuur- en wetenschapstudies. Dat gaat heel goed, die vinden dat interessant. En ik neem CWS-studenten mee naar de repetities van de toneelgroep Het Kruis van Bourgondië, in het kader van een toneelpracticum. Omgekeerd raken kunstvakstudenten geboeid door de verhalen van wetenschappers. Je kunt een sonate op zijn muzikale aspecten bekijken, maar ook zien als een voorbeeld van de omslag van barok naar Verlichting. Aankomende kunstenaars vinden zo'n academische aanpak ook wel eens leuk." Dat de mentale afstand tussen beide sferen groot is, ontkent hij niet. De wetenschap heeft toch altijd enig dédain voor de handwerkers. Vooral in de kunsten is die relatie precair. Menig artiest raakt buiten zinnen van woede als een arrogante doctorandus in de gedaante van recensent zijn werk met een paar vileine pennestreken neersabelt. De Bruyne: "In het hbo kan men maar moeilijk begrijpen waarom universitaire mensen zo zelfverzekerd zijn over hun kennis. Een componist werkt acht maanden aan een compositie. Als een wetenschapper zich er vervolgens over buigt, is hij daar in een week mee klaar." Nee, dat men aan beide kanten van de streep staat te trappelen om elkaar in de armen te vliegen heeft hij nog niet kunnen constateren. "Er zijn er veel die dat diepe verlangen naar de andere bron niet kennen."

Lyrisch

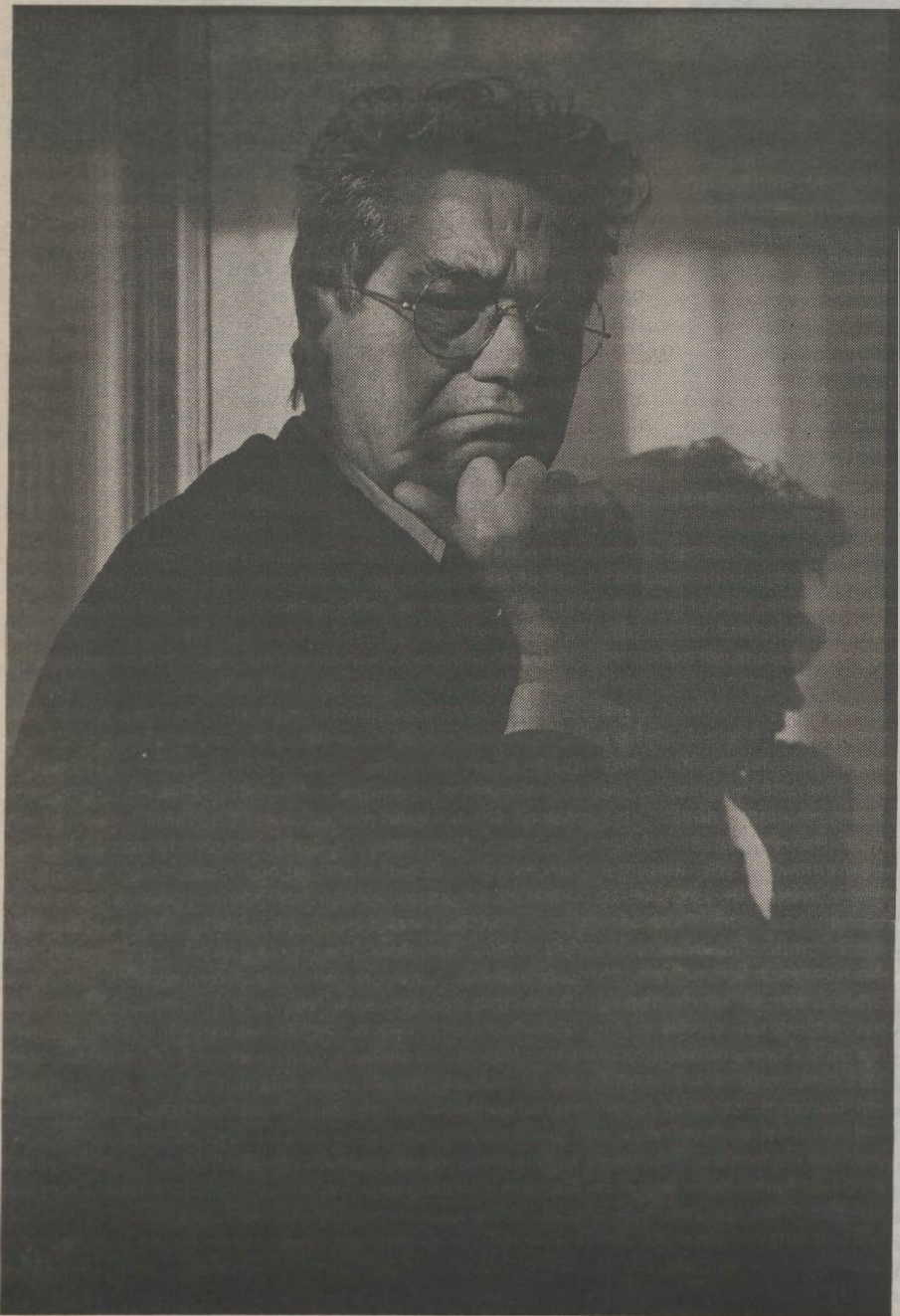
Jacques Giesen kent dat verlangen wel. Na anderhalf uur praten over de sores in de relatie tussen de RL en de hogeschool, anderhalf uur van diepe zuchten en peilloze stiltes, schreeuwt hij het bijna uit. Giesen is iemand van het beroepsonderwijs, eerst directeur van de toneelacademie, na de fusie tot Rijkshogeschool lid van het college van bestuur. (Zich noemende: rector, een niet bestaande titel in het hbo. "Want 'lid', dat staat zo lullig op je visitekaartje.") Hij was een van de drijvende krachten bij de RHM om kunst- en cultuurwetenschappen van de grond te krijgen. Hij droomt al twintig jaar van mooie dingen die samen met de universiteit mogelijk zouden moeten zijn. Als het onderwerp ter sprake komt pauzeert hij even, verheft zich uit zijn stoel en begint te ijsberen. Dan brandt hij los,

lyrisch. Met de komst van een universiteit zou het Maastrichtse kunst-hbo eindelijk wetenschappelijke impulsen krijgen, hoorde hij destijds. Zou onderzocht kunnen worden hoe kunst wordt geproduceerd, hoe autonome kunstenaar denkt, hoe hij zijn middelen, (verf en doek, porcelein, muziekinstrumenten, ademtechniek, noem maar op) gebruikt. "Een onontgonnen terrein", roept hij uit, heftig gesticulerend: "Heen onderzoeken van de kunst, voor mijn part nee: juist met de methoden van de harde wetenschap. Dat doet niemand. Onderzoek in de kunst, niet van de kunst. Het proces volgen van de kunstenaar. En weet je, zo heeft ook repercuussies voor de didactiek van het kunstonderwijs, dat veel te weinig wetenschappelijk onderbouwd is. Het gaat niet alleen maar om talent. De kunstenaar wordt vaak gezien als een louter emotioneel wezen, maar misschien is het maken van kunst veel meer een denkproces dan wel geloven. Als ik Gijs Scholten van Ascht bijvoel acteren, dan zie ik dat hij nadenkt. Maar hoe gaat dat? En hoe kun je dat iemand bijbrengen? Hoe iemand taal of rekenen leert, dat weten we nu wel. Maar kun je leren, hoe werkt dat? En wat betekent het, wat Heidegger of Levinas erover hebben gezegd? Dat wil ik onderzocht zien. Ik hoopte dat er in Maastricht een wetenschappelijk centrum zou ontstaan dat zich hierop zou concentreren, gevoerd vanuit de universiteit en het kunst-hbo." Hij zakt weer in zijn stoel. Hij heeft het opgegeven, koestert zijn dromen hoog en nog op een stille zondagmiddag als hij kijkt over de weilanden van Ulestraten. Wachst af tot hij weer eens iets hoort van de universiteit.

Basisfilosofie

Een mens heeft recht op zijn dromen, maar had Giesen enige grond voor de zijne? Ja, nee. Nee, omdat het lang heeft geduurd voordat de RL expertise op het terrein van de kunst in huis kreeg. Van medici en gezondheidswetenschappers viel moeilijk te wachten dat ze Giesens programma 'denken in de kunst' zouden uitwerken. Het probleem zit hem eigenlijk vooral hierin: de dominante signatuur van het Maastrichtse hbo een kunstzinnige is, terwijl de RL in het langste deel van haar bestaan heeft en andere disciplines in huis had. (Desondanks is er toch wel iets samen aangepakt, waar de partner in het kunst-hbo wellicht niet toevallig Giesens eigen toneelacademie was. Rond 1980 waren er contacten met de vakgroep medische psychologie. En ook acteerde hij zelf nog, samen met zijn vrouw in een videotje voor de gezondheidszorg. Maar er is een andere kant. Ja, er was reden tot dromen aan de zijde van het hbo, er was grond voor hoop, omdat de universiteit niet meet af aan de indruk wakte serieus de afstand tussen hbo en wo te willen overbruggen. Sterker nog, daartoe ook de uitdrukkelijk opdracht had. Het begon al met de basisfilosofie, een door de initiatiefnemers van de RL geschreven en inmiddels goeddeels verslagen document uit 1972, dat niettemin een grote rol speelde in de aanloop naar de achtste medische faculteit in Nederland. Daar was voor het eerst sprake van een meer dan gewone aandacht voor de eerste lijns gezondheidszorg, daar ook werd het probleem gestuurd onderwijsstelsel geïntroduceerd. Maar het belangrijkste was dit verband: de traditionele verhouding tussen wetenschappelijk- en beroepsonderwijs werd ter discussie gesteld. Natuurlijk ging het toen alleen om medisch onderwijs en de verhouding met het paramedisch WO-hbo. Maar een aardverschuiving in het denken was het wel. Er moest een 'functionele relatie' komen, men had het zelfs over een 'integratie' van hbo en wo. Die gedachten kwamen niet geheel uit de lucht vallen. Het hoger onderwijs was in die late jaren zeventig begin jaren zeventig onder druk van de

Jacques Giesen:
"Het onderzoeken
van de kunst, voor
mijn part, nee:
juist met de
methoden van de
harde wetenschap.
Dat doet niemand.
Onderzoek in de
kunst, niet van de
kunst."
(foto Nelis Tutkey)

...aar toe moeten groeien. Maar niet heus.

de proeftuin Zuid-Limburg

iversiteit massale toestroom van studenten in bewe-
eindell ging. Ministers stelden adviescommissies in
en, hoe die zich bogen over de toekomst van het
nen wo stelsel, er gingen dikke nota's naar de Twee-
d, hoe de Kamer. En ook al werden er niet altijd
e hij zasklare oplossingen geboden, duidelijk
, muzie was wel dat de diepe kloof die er gaapte
am ma tussen het wo en het hbo zijn langste tijd
terrein gehad diende te hebben. Integratie was
rd: "He een woord dat slechts weinigen in de mond
ijn pa durfden te nemen, samenwerking echter
de haro werd althans op politiek niveau steeds meer
derzoel bon ton geacht.

Dichtspijkeren

e wein in die sfeer kwam de Rijksuniversiteit Lim-
Het ga burg tot stand. Er zou iets gaan veranderen,
nsten maar men wist nog niet precies wat en hoe.
emotio Wat doe je dan als je in de tussentijd ergens
t make een nieuwe universiteit neerzet? Dan pro-
s dan weer je op zijn minst de zaak wettelijk niet
schat zij voorbaat al geheel dicht te spijkeren.
kt. Ma Bovendien zou het aardig zijn om te kun-
ieman nen experimenteren met nieuwe varianten
reken van 'hoger onderwijs' tout court, iets "tus-
ar kun sen en naast" het traditionele wetenschap-
kent hie lijke- en hoger beroepsonderwijs. Zuid-
hebbe Limburg zou daarvoor een "proeftuin"
zien. kunnen worden. Om die redenen besloten
i wete onderwijsminister Van Kemenade en zijn
dat zic staatssecretaris Klein de Limburgse univer-
van uit siteit buiten de rigide bepalingen van de
toenmalige 'wet wetenschappelijk onder-
eef huijs' te houden en voor haar een eigen
hoogw etje te maken, een *lex specialis*. Uit de
ls hij u memorie van toelichting bij het wetsont-
estrategie blijkt dat het de heren ernst was: "De
rt van n nieuwe instelling zal het mede tot haar taak
dienen te rekenen, haar verhouding tot het
hoger beroepsonderwijs in beschouwing te
nemen en te regelen, zodat (het wo en het
hbo) gecoördineerd zullen kunnen wor-
den". De bedoeling was dat de RL uit zou
ne? Ja groeien tot een "instelling van hoger on-
derwijs nieuwe stijl", en dat was iets anders
voord an het monolithische wo en het dito hbo,
de ku chreven de bewindslieden er voor alle
gezon uidelijkheid bij.

c te v tot haar taak dienen te rekenen", dat is
ma v een opdracht. Die zelfs zo belangrijk werd
ken. H gevonden dat ze voor een flink deel werd
ierin oegewezen aan een tweede faculteit,
t Ma naast de medische. Het werd de 'algemene
arvrij faculteit', die een paar jaar later van start
aan he ging en die vooral bekend is geworden als
ondan ntwikkelfentrale voor nieuwe RL-studie-
waarb eltingen. Dat was inderdaad volgens de
icht n memorie van antwoord een hoofdtaak van
cademe ze faculteit, maar niet de enige en zeker
r met niet de eerstgenoemde. Voorop stonden
En omd ere dingen. Met name dat zij een broed-
r vrou plaats zou moeten worden voor samenwer-
dszorg ingsexperimenten met het hbo, zelfs voor
as red elgemeen vormende' opleidingen in het
o, er wader van het nieuwe hoger onderwijs.
iteit v bouwdecaan' van de nieuwe faculteit werd
rieus de man die de leerstoel: 'Ontwikkeling en
en ova nderzoek van hoger onderwijs' bekleed-
le. Daaromheen is de vakgroep O&O ge-
ikkelij roeid, een afkorting die in de loop der
e basis ren een wisselende inhoud heeft gehad
s van on tegenwoordig voor onderwijsontwik-
eels v eling en onderwijsresearch staat. De
etten v ooglaraar op die leerstoel, toen en nu:
naar d ynam Wijnen.

Moedeloos

erd hee is maart 1982. De pas afgetreden rector
systeem gnificus Wijnen ontvangt een kattebel-
ijkste ze van zijn opvolger, prof. Coen Hemker.
ouding este Wynand, het voorstel over WO-HBO
sonder wij (...) hadden voorbereid heb ik in het
atuun college gebracht. Dit leidde -voor mij on-
derwijs wacht- tot de vraag: waarom samenwer-
redisch WO-HBO en de verwante vragen:
net den doen we al niet genoeg?
ctionel Welke verplichtingen zijn we in het ver-
ver een en aangegaan?
dachte Wat gebeurt er als we niets doen?
len. He etc.
n zesti van gemaal dat laatste puntje moet buitenge-

woon intrigerend zijn geweest, maar de
teneur van de vragen van het college (minus
de rector) is duidelijk: wat moeten we in
godsnaam met dat hbo, kunnen we er niet
onderuit. En kunnen we die opdracht van
Van Kemenade en Klein niet vergeten, ze
zijn toch weg. Hemker verzocht Wijnen
daarom nog eens alle argumenten op een
rijtje te zetten, zodat hij "beter beslagen
ten ijs kon komen". Diens antwoord arri-
veert per kerende post.

"Beste Coen, je brief (...) heeft me eerlijk
gezegd een beetje moedeloos gemaakt."
Een dergelijke houding van het college,
verzucht Wijnen, had hij na alle voorgaan-
de nota's en besluiten van college en uni-
versiteitsraad over dit onderwerp, niet meer
verwacht.

Zijn antwoord is ondubbelzinnig: nee, we
doen niet genoeg, er zijn nauwelijks ver-
plichtingen aangegaan, en als we nu stop-
pen wordt het hbo alleen maar bevestigd in
wat men daar toch al in steeds sterkere
mate denkt, namelijk dat de RL niet echt
geïnteresseerd is in samenwerking.

Dat Wijnen er moedeloos van werd is voor-
stelbaar. Waar zijn vakgroep O&O zich
flinke inspanningen getroostte in onder-
wijskundige projecten met en voor het hbo,
waaronder natuurlijk in de verbreiding van
het probleemgestuurde onderwijs, bleef de
ondersteuning van de zijde van de univer-
siteit op zijn zachtst gezegd achter bij de
verwachtingen. Zeker, er waren in de me-
dische faculteit ook anderen die samen-
werking met de gezondheidszorgopleidin-
gen in de regio zagen zitten. Er was zelfs
een facultaire commissie in het leven geroe-
pen, en er gebeurde inhoudelijk ook wel
het een en ander, zij het voor het merendeel
in de vorm van "het verzorgen van lessen in
het hbo en het ter beschikking stellen van
stageplaatsen", zoals een ambtelijke be-
leidsnota uit die dagen concludeert. Een
andere ambtelijke notitie zegt het nog dui-
delijker: de meeste activiteiten zijn "inci-
denteel" en worden "op persoonlijk initia-
tief van medewerkers" ter hand genomen.
Indicatief voor de bestuurlijke desinteresse
is dat er in 1982 niet eens een fatsoenlijk
overzicht van alle samenwerkingsactivitei-
ten voorhanden was. Toen de zaak dat jaar
actueel werd was men gedwongen terug te
vallen op een lijst uit '78/'79, waaraan twee
puntjes werden toegevoegd. Inmiddels was
men namelijk doende om de vertalersoplei-
ding eventueel binnen de poorten te halen
(een project dat later door de minister is
afgefloten waarop de vertalers als hbo
verder zijn gegaan), terwijl in die dagen ook
de eerstegraads lerarenopleiding ten be-
hoeve van docenten in het gezondheids-
zorg-hbo begon.

'Experiment Maastricht'

Waar ontbrak het aan? Aan een helder
beleid van de instelling, aan geld natuurlijk,
en aan mensen die de zaak konden coördi-
neren. Niet dat op het centrale niveau lou-
ter en alleen onwil regeerde. Zo erg was het
nog net niet. De universiteitsraad had eind
1980 een paar formatieplaatsen ter be-
schikking gesteld voor de samenwerking
wo-hbo. Er werd een universitaire commis-
sie ingesteld. Er was zelfs een coördinator
aangetrokken. Dat was belangrijk, om hem
zou de zaak moeten gaan draaien. Wie in
een universiteit, met al haar zuigende pro-
cedures en dozijnen eigen kleine konink-
rijkes, iets van de grond wil krijgen heeft
zo'n figuur nodig, dat weet iedereen. Maar
helaas, op deze onderneming rustte geen
zegen. In september 1981 aan het werk
getogen werd de ongelukkige al een
maand later ziek, om nooit meer terug te
komen. Zo gauw dat duidelijk was had er
natuurlijk een nieuwe advertentie in de
krant gekund, maar wat volgde was ge-
draal en getalm. In het college van bestuur
vroeg men zich af of het wel verantwoord
was om in de samenwerking te blijven in-
vesteren "in een tijd van scherp teruglo-
pende middelen", en dus werden de wo-

Wijnen: "Je kunt
het gerust een
hautaine houding
noemen. Waarom
zouden we iets
met dat
burgerlijke hbo
doen, die sfeer."
(foto Nelis Tutkey)

Hautain

hbo-plaatsen voorlopig bevroren. Tot grote
frustratie van Wijnen en zijn geestverwan-
ten.

Even lijkt het er daarna toch op dat hij zijn
zin gaat krijgen. De vacaturestop wordt in
het najaar van '82 opgeheven, het college
herinnert zich de opdracht van de minister
en schrijft in zalvende bewoordingen aan
de U-raad dat de samenwerking met het
hbo nog steeds een "integrerend onder-
deel van het 'experiment Maastricht'
vormt". Bovendien voorziet men dat de
centrale overheid aan zal sturen op integra-
tie van wo en hbo. Als de RL daarin voorop
loopt is dat alleen maar mooi: "Zo'n onder-
scheidende factor moet juist gecultiveerd
worden". Wijnen concludeert twee maan-
den later echter dat de zaak "bestuurlijk
wordt geblokkeerd of tenminste aanmer-
kelijk bemoeilijkt".

En zo zal het blijven, korte oprispingen van
goede wil ten spijt. Wie de universitaire
archieven raadpleegt kan daar een stevige
depressie oplopen. Ruim een jaar later is er
nog steeds geen coördinator. Opeenvol-
gende rectoren (Hemker, Bonke) laten
nieuwe lijstjes maken van de samenwer-
kingsprojecten, maar veel nieuws is er niet
onder de zon. De dienst POB, voorganger
van de huidige dienst ISIS (instellingsstrate-
gie) geeft een medewerker wat secretariële
taken op dit terrein, maar van de ambitie-
euze plannen die eerder aan de boezem van
diezelfde dienst ontsproten, komt niets te-
recht. Er wordt niemand aangesteld die de
bijdrage van de RL aan het toekomstige
stelsel van hoger onderwijs gaat onder-
zoeken, die de wederzijdse doorstroming
en de onderlinge afstemming van
studieprogramma's gaat voorbereiden, die
de bestaande samenwerking eens duchtig
gaat stroomlijnen. De zaak bloedt dood.

Wijnen vindt, terugkijkend, dat de universi-
teit kansen heeft laten liggen, of eigenlijk
willens en wetens niet heeft benut. "Je kunt
het gerust een hautaine houding noemen.
Waarom zouden we iets met dat burgerlijke
hbo doen, die sfeer."

Toch onderkent hij dat daaraan ook strate-
gische overwegingen ten grondslag lagen.
Als benjamin onder de Nederlandse uni-
versiteiten moest de RL vechten voor haar
reputatie. Er was al dat 'rare' onderwijssys-
teem dat nota bene ook nog eens tot
krankzinnig hoge rendementen leidde; de
medische faculteit oriënteerde zich op de
eerste lijn: zoiets kon niet serieus zijn, hier
werden blote-voetendokters, medische
maatschappelijk werkers opgeleid. En wat
waren nu helemaal die gezondheidsweten-
schappers, of 'sociaal gezondheidskundi-
gen' zoals de benaming lange tijd luidde?
De strijd tegen die vooroordelen, in een tijd
dat men er in Maastricht van overtuigd was
dat Den Haag lieden herbergde die met één
pennestreek de problemen op de onder-
wijsbegroting voorgoed de wereld uit wil-
den helpen, zette voor een belangrijk deel
de toon. Wilde deze universiteit ernstig
genomen worden, dan was het wellicht niet
zo verstandig om dicht aan te schurken
tegen het hbo. Dat gaf maar voedsel aan de
veronderstelling dat het allemaal een pot
nat zou zijn. Beter was het om zich te con-
centreren op de uitbouw van de instelling.
En voorzover samenwerking daarin zou
passen, tja, dan viel er over na te denken.
Want een RL die te klein bleef zou altijd nog
als een vlieg platgemept kunnen worden.
Die zesduizend studenten moesten er toch
eens een keer komen.

Wammes Bos

VERKIEZINGEN RL 1993

Voor wie worden verkiezingen gehouden???????

Zoals iedereen al eerder heeft kunnen lezen worden in 1993 bij de RL verkiezingen gehouden voor:

- * alle leden van de Universiteitsraad; 6 zetels wetenschappelijk personeel (wp), 6 zetels ondersteunend en beheerspersoneel (obp) en 6 zetels studenten;
- * alle leden van de Raad van de Faculteit der Geneeskunde (FdG); 6 zetels wp, 3 zetels obp en 3 zetels studenten;
- * alle leden van de Raad van de Faculteit der Gezondheidswetenschappen (FdGW); 6 zetels wp, 2 zetels obp en 4 zetels studenten;
- * alle leden van de Raad van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid (FdR); 6 zetels wp, 2 zetels obp en 4 zetels studenten;
- * alle leden van de Raad van de Faculteit der Economische Wetenschappen (FdEW); 6 zetels wp, 2 zetels obp en 4 zetels studenten;
- * de leden van de Medezeggenschapscommissie (MC) van de FdG; 9 zetels;
- * de leden van de MC van de FdGW; 9 zetels;
- * de leden van de MC van de FdR; 7 zetels;
- * de leden van de MC van de FdEW; 7 zetels;
- * de leden van de MC van de Algemene Diensten; 9 zetels.

N.B.: de verkiezingen voor de Raad en de MC van de FdAW en de nieuw in te stellen Faculteit 'Kunst en Cultuur' zijn uitgesteld. De verkiezingsprocedure hiervoor zal plaatsvinden omstreeks september 1993!!!!

Al met al bedraagt de kiezerspopulatie dit jaar in totaal circa **20.000** kiezers.

Enkele begrippen

Voor de verkiezingen van de **Raden** bezitten het kiesrecht degenen die in de kiezersregisters voor de betreffende verkiezing zijn opgenomen. Bij de verkiezing van de **Raden** spreken we van **geledingen**, te weten voor iedere Raad de geledingen **wp**, **obp** en **studenten**. Het kan voorkomen dat een kiesgerechtigde werkzaam is bij meerdere faculteiten of bij een faculteit en tevens bij de Algemene Diensten, of dat iemand als student is ingeschreven bij meerdere faculteiten. In dat geval bezit betrokkene het kiesrecht (en hieronder wordt verstaan zowel het actief als passief kiesrecht) voor elke geleding waarvan hij/zij deel uitmaakt; dit uiteraard voorzover de betrokken persoon in het betreffende kiezersregister voorkomt.

Echter bij de verkiezing van de **Universiteitsraad** kan iedere kiesgerechtigde slechts tot één geleding behoren en kan hij/zij ook maar één keer zijn/haar stemrecht uitoefenen; dit ongeacht of betrokkene nu in meerdere geledingen is aangesteld, danwel is ingeschreven als student.

Bij de verkiezing van de **MC's** spreken we van **beheerseenheden**. Voor iedere beheerseenheid waarvoor verkiezingen worden gehouden hebben kiesrecht (en ook hier verstaan we daaronder het actief en het passief kiesrecht) het **wp** en het **obp** (bij de verkiezingen voor de MC's bezitten ook degenen die in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening bij de RL te werk zijn gesteld het actief en passief kiesrecht). Indien kiesgerechtigden in meerdere beheerseenheden zijn aangesteld, dan bezitten zij in elk van die beheerseenheden het kiesrecht. Ook hiervoor geldt dat betrokkene in het betreffende kiezersregister moet zijn opgenomen.

De Kandidaatstelling

Op **5, 6 en 7 april 1993** vindt de kandidaatstelling plaats; dit zowel voor de verkiezing van de **Raden** als voor de verkiezing van de **MC's**.

Wat is er bij de kandidaatstelling zoal van belang. In de eerste plaats kunnen kandidatenlijsten **uitsluitend op 5, 6 en 7 april 1993 van 09.00 uur tot 11.30 uur en van 13.00 uur tot 17.00 uur** bij het Centraal Stembureau worden ingediend (kamer 0026B, Oud Gouvernement, Bouillonstraat 3). De formulieren voor de kandidaatstelling zijn verkrijgbaar op de inzageplaatsen, te weten:

- * Tongersestraat 53, receptie;
- * Nieuwenhof, Zwingelput 4, kamer Wilma Thuss;
- * Randwijck, UNS. 50, receptie;
- * Bouillonstraat 3, secretariaat Centraal Stembureau, kamer 0026B.

(N.B.: voor de verkiezing van de **Raden** en voor die van de **MC's** zijn de formulieren verschillend. Let dus op!!! Voor de verkiezing van de **Raden** en voor die van de **MC's** liggen aparte mappen op de inzageplaatsen. Voorin die mappen staat precies aangegeven welk formulier in welke periode en voor welke aangelegenheid gebruikt moet worden!!!!).

De formulieren voor de kandidaatstelling bestaan uit:

- * een kandidatenlijst;
- * een bewilligingsverklaring;
- * een aanwijzing voor het invullen van de kandidatenlijst.
- * een formulier voor het aangaan van een lijstencombinatie.

Voor de verkiezing van de **Raden en MC's** geldt wat het aangaan van een lijstencombinatie betreft het volgende. Als men het aangaan van een lijstencombinatie van plan is, moet op het kandidaatstellingsformulier worden aangegeven welke persoon gemachtigd wordt tot het aangaan van een lijstencombinatie. Op de dagen van de kandidaatstelling kunnen degenen die gemachtigd zijn tot het aangaan van een lijstencombinatie een dergelijke combinatie aangaan. Ook het hiervoor bestemde formulier is op de inzageplaatsen verkrijgbaar.

Daarnaast is voor de verkiezing van de **MC's** nog van belang dat kandidatenlijsten die worden ingediend door zg. ongeorganiseerden (d.w.z. kiezers die niet zijn aangesloten bij een organisatie van overheidspersoneel) ondertekend moeten worden door 20 kiezers behorend tot dezelfde beheerseenheid. De ondertekenaars dienen daarbij tevens te verklaren dat zij geen lid zijn van een organisatie van overheidspersoneel, danwel dat zij daarvan wel lid zijn, doch de betreffende organisatie van overheidspersoneel niet deelneemt aan de verkiezing van de MC in die beheerseenheid. Voorts is bij de kandidaatstelling nog het volgende van belang (waar nodig zal worden aangegeven waar er verschil is tussen kandidatenlijsten ingediend voor de verkiezing van **Raden** en die ingediend voor de verkiezing van **MC's**):

- * een kandidatenlijst mag ten hoogste dertig namen van kandidaten bevatten;
- * voor de verkiezing van de **Raden** dient de kandidatenlijst te worden ondertekend door tenminste vijf kiezers behorend tot dezelfde geleding (dus wp, obp of studenten) waarvoor de kandidatenlijst wordt ingediend;

Wat betreft het aantal ondertekenaars van een kandidatenlijst ingediend door zg. ongeorganiseerden bij de verkiezing van de **MC's** wordt verwezen naar het bovenstaande;

- * de namen van de kandidaten worden op de kandidatenlijst geplaatst in de volgorde waarin aan hen de voorkeur voor verkiezing wordt gegeven;
- * de naam van een kandidaat mag niet voorkomen op meer dan één kandidatenlijst waarvoor de betreffende verkiezing wordt gehouden (**DUS**: iemand kan zowel kandidaat staan voor de Universiteitsraad, als voor een of meerdere faculteitsraden, als voor een MC. Criterium hierbij is dat de betrokken kandidaat dient voor te komen in het kiezersregister waarvoor de betreffende verkiezing wordt gehouden);
- * een kiezer mag niet meer dan één kandidatenlijst voor de betreffende verkiezing ondertekenen;
- * voor de verkiezing van de **Raden** geldt dat een kandidatenlijst niet mag worden ondertekend door op die lijst voorkomende kandidaten;
- * een kandidaat wordt op de kandidatenlijst vermeld met de geslachtsnaam bedoeld in artikel 5 van het eerste boek van het Burgelijk Wetboek, de voorletters, jaar en datum van geboorte, alsmede woonplaats, postcode en adres. De voorletters mogen geheel of gedeeltelijk door de voornamen worden vervangen;
- * nadere aanduidingen van de naam, mits op de gebruikelijke wijze afgekort, afkortingen van de in artikel 229 t/m 233 van de Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs genoemde titels, alsmede de titel "ing", voorzover de kandidaat het recht toekomt deze te voeren, mogen ook worden vermeld;
- * de naam of aanduiding boven een kandidatenlijst mag niet meer dan twintig letters bevatten;
- * bij iedere kandidatenlijst moet worden overlegd een schriftelijke verklaring van iedere op die lijst voorkomende kandidaat, waarin deze verklaart akkoord te gaan met zijn/haar kandidaatstelling op die lijst, alsmede met de plaats die hij/zij op die lijst inneemt;
- * indien personen in dienst van het NWO kandidaat

worden gesteld, dienen deze personen een schriftelijke verklaring te overleggen dat hun werkgever met de kandidaatstelling akkoord gaat;

- * een kandidatenlijst dient **persoonlijk** door een kiezer op de dagen der kandidaatstelling te worden ingeleverd (m.a.w. door een kiezer behorend tot de betreffende geleding danwel beheerseenheid waarvoor de verkiezing wordt gehouden!!!!).

U ziet het: de kandidaatstelling is aan nogal wat regels gebonden.

LEES DAAROM VOORDAT U DE KANDIDATENLIJST INLEVERT DE "AANWIJZINGEN VOOR DE KANDIDAATSTELLING" (aanwezig op de inzageplaatsen!!!!!!).

Mocht aan een van de bovengenoemde voorwaarden niet worden voldaan, dan is er sprake van een **verzuim**. Mocht dit worden geconstateerd dan wordt de indiener van de kandidatenlijst op **13 en 14 april 1993** in de gelegenheid gesteld dit verzuim bij het Centraal Stembureau te herstellen (**N.B.: tijdens deze dagen kunnen geen nieuwe kandidatenlijsten worden ingediend!!!!!!**).

De kiesstelsels bij de RL

Bij de verkiezingen bij de RL kennen we twee kiesstelsel, te weten:

- a. een lijstenstelsel;
- b. het stelsel van de enkel overdraagbare stem.

Het stelsel genoemd onder a. wordt gehanteerd bij de verkiezing voor **alle geledingen** van: de Universiteitsraad, de Raad van de FdG, de Raad van de FdGW, de Raad van de FdEW en de geleding studenten van de FdR. Ook bij de verkiezing van alle MC's is een lijstenstelsel van toepassing. Het stelsel van de enkel overdraagbare stem wordt gehanteerd bij de verkiezing van de **geledingen wp en obp** van de Raad FdR.

In de verkiezings-Observant, waarover hierna meer, zal nog enige uitleg over de verschillende kiesstelsels volgen.

Het aanvragen van een machtiging (ofwel het stemmen bij volmacht)

Voor degenen waarvoor het, om wat voor reden dan ook, niet mogelijk is om zelf het stembiljet te retourneren, bestaat de mogelijkheid om een andere persoon te machtigen tot het uitbrengen van de stem. Voor de verkiezing van de **Raden** mag een kiesgerechtigde slechts éénmaal een aanwijzing tot gemachtigde aannemen. Bij de verkiezing van de **MC's** mag een kiesgerechtigde maximaal tweemaal een aanwijzing tot gemachtigde aannemen.

Voorwaarde voor het stemmen bij volmacht is dat de volmachtgever en de gemachtigde tot dezelfde geleding resp. beheerseenheid behoren als waarvoor de verkiezing wordt gehouden.

De formulieren voor het indienen van een verzoek tot machtiging zijn verkrijgbaar op de inzageplaatsen. De verzoeken tot machtiging kunnen t/m 19 april 1993 bij het Centraal Stembureau worden ingediend.

Verkiezings-Observant

Ook dit jaar zal er weer een Verkiezings-Observant verschijnen. Degene die een kandidatenlijst inlevert zal een briefje worden overhandigd, waarin precies staat aangegeven: wat te doen om in deze Verkiezings-Observant aan bod te komen.

Nadere inlichtingen

Wij kunnen ons voorstellen dat u naar aanleiding van het bovenstaande nog vragen heeft. Hiervoor kunt u contact opnemen met de secretaris van het Centraal Stembureau, Gerard Hensen, kamer 0026B Oud Gouvernement (Bouillonstraat 3), tel: 883165/3166.

Dus bij vragen: aarzel niet maar neem even contact op. Dit kan onnodige misverstanden e.d. voorkomen

Namens het Centraal Stembureau,
Gerard Hensen,
secretaris.

COMPAQ NIEUWS

INTRODUCTIE

Notebooks

Als vervolg op de succesvolle Compaq Contura notebook lijn introduceert Compaq de Contura 486.

Compaq Contura 4/25 (25Mhz 486SL processor)

Compaq Contura 4/25C (met advanced passive-matrix kleurenbeeld-scherm)

Compaq Contura 4/25CX (met active-matrix kleurenbeeldscherm)

De Compaq ProLinea Familie is uitgebreid en nu standaard ook leverbaar in de 66Mhz 486DX2 uitvoering: de Compaq ProLinea 4/66

Verder worden alle Compaq ProLinea 486 modellen voorzien van de razendsnelle geïntegreerde Local Bus Grafische Controller.

In de DeskPro Familie worden nieuwe 240/n modellen geleverd inclusief Compaq Ethernet 16TP controller.

Monitor:

Binnen de populaire monitorlijn van Compaq wordt een nieuwe 15" kleurenmonitor tegen een scherpe prijs geïntroduceerd.

PC's

Ook binnen de succesvolle ProLinea lijn staan de ontwikkeling niet stil.

Voor meer informatie kunt u terecht bij uw

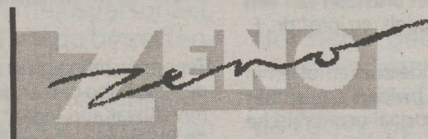
PC SHOP

Looiersgracht 12-14 tel. 043 - 883563

HEEFT U AL EENS GEDACHT
AAN EEN KANDIDAATSTELLING
VOOR DE UNIVERSITEITSRAAD,
EEN FACULTEITSRAAD OF
EEN MEDEZEGGENSCHAPSCOMMISSIE?
VAN 5 T/M 7 APRIL A.S
KRIJGT U DE KANS!

KANDIDAATSTELLING

Studenten denk eens na over
een lidmaatschap van de
faculteitsraad:
een goede vertegenwoordiging
is ook voor jullie van belang!

PvdA en CDA zijn verdeeld
over embryo-experimenten

Lees het in het nieuwe
nummer van Zeno, over wetenschap,
technologie en samenleving. Bel voor
een abonnement of proefnummer:

■ 020 - 622 83 09

TOPTIEK
KONTAKTLENZEN

GRATIS:
screentest + oogmeting

**STUDENTEN
KORTING**

Extended Wear zachte lenzen van
295,- voor O.V. jaarkaart prijs

225,-

per paar incl. gratis
lensvloeistof voor een half jaar
GRATIS SERVICE-PAS
Toptiek accepteert ook elke
geldige lensservice-
pas voor 1993 van leveran-
ciers uit andere steden voor
dezelfde of gunstiger
voorwaarden.

Markt 28

6211 CJ Maastricht

043 - 217065

SPAANS leer je
goed in MÁLAGA
INSTITUTO FLOMAR
BEL ONS VOOR DOCUMENTATIE
058-886 983
Centro de Estudios - Leeuwarden

GRIEKSE EETHUIS

nellas

DE BETERE GRIEKSE
SPECIALITEITEN

Menu's vanaf:
f 9,50 tot f 24,50

Gefrituurde visjes

Gegrilde makreel en forel

Geopend 17-22 uur
Dinsdags gesloten

Alex. Battaleon 61
Maastricht. Tel. 043-215358

Boekhandel

DE TRIBUNE

Kapoenstraat 8

6211 KW Maastricht

Telefoon (043) 251978

April aktie-maand bij Uniprint

In de maand april gelden bij Uniprint de volgende aanbiedingen:

Kleurkopie A4 f 1,50 per stuk

Kleurkopie A3 f 3,- per stuk

Copy-shop Tongersestraat 53, Copy-shop Universiteitssingel 50,

**T-shirt incl. Transfer Full colour bedrukking
f 14,- per stuk**

Voor inlichtingen : Uniprint Tongersestraat 53
Tel.: 043-883600/3747

Bovenstaande aktie is alleen geldig in april 1993.

Bulletin

van 12.30 uur naar 11.15 uur. Het aansluitende vragenuur begint om 12.30 uur. De lokatie is dezelfde gebleven: Collegezaal TS53
31.03: College Criminaliteit 15.45-16.45 uur in de Collegezaal TS53
31.03: College Belastingrecht voor ondernemingen 09.00-11.00 uur Collegezaal TS53.

Gezocht: studenten!

Oproep voor student-lidmaatschappen bestuurlijke organen FdR
 De door de faculteitsraad ingestelde formatiecommissie nodigt hierbij de studenten van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid uit om zich kandidaat te stellen voor het lidmaatschap van de volgende bestuurlijke organen van de faculteit in het academisch jaar 1993/1994:
 faculteitsbestuur (1), studierichtingscie Ned. recht (6), studierichtingscie fisc. recht (5), cie deeltijdonderw. (2 deeltijdstudenten)(sub-cie SRC Nederlands recht), bibliotheekcie (1), cie internationalisering (1), voorlichtingscie (2), facultaire emancipatiecie (1),
 Kandidaatstelling kan alleen schriftelijk uiterlijk 19 maart 1993 onder vermelding van: Naam, adres en telefoonnummer, studiejaar en korte motivering van de kandidaatstelling. Brieven richten aan formatiecommissie, p/a I. Loontjens, faculteitsbureau FdR.
 Informatie over de taken van deze commissies en de rol van studenten hierin: op de facultaire publicatieborden. Nadere inlichtingen bij Annick Mol, student-lid faculteitsbestuur, tevens lid van de formatiecommissie. Tel. 043 -213662.

Bericht van Bureau Stages

- Er is een stageplaats bij de VN Genève van 05.07 en 23.07 en een stageplaats op het gebied van gezondheidsrecht te Maastricht. Inlichtingen: bureau stages

Agenda JIB:

- 19.05: Opleidingenmiddag.
 Deelnemers: Nederlandse Orde van Advocaten, Notarieel Recht van de Rijksuniversiteit Leiden, Program on international legal cooperation van de Vrije Universiteit Brussel (PILC), RAIO-opleiding
 Met aansluitend een Borrel.
 - 09.06: Individuele Gesprekendamag.

Agenda Juridische Faculteitsvereniging Ouranos

- 08.04: Ouranos'blokfeest in D'n Hiemel vanaf 22.00 uur
 - 12-18.04: Meerdaagse excursie naar Budapest
 - 28.04: Lezing door Ron Weijzen, directeur van MVV, 11.00 uur Statenzaal OG (o.v.) Thema: "Overeenkomsten in het betaald voetbal"
 - 12.05: Rondleiding bij de Limburger
 - 12.05: Lezing door R. Janssen, historicus in Leiden, 19.30 uur Statenzaal OG Thema: "De Mafia"
 aansluitend een borrel in D'n Avanceur
 - 18.05: Excursie naar Den Haag met o.a. een bezoek aan de nieuwe Tweede Kamer
 Voor informatie ben je altijd welkom tijdens ons spreekuur op de typkamer in de Nieuwenhof op ma, di, do, vr van 12.30 - 13.30 uur.

ALGEMENE WETENSCHAPPEN

Onderwijsbalie

Openingsuren onderwijsbalie:
 maandag van 09.30-10.30 uur
 woensdag van 11.30-12.15 uur
 vrijdag van 11.30-12.15 uur

Schrijfpoddracht

De titels voor de tweede schrijfpoddracht jaar 1 en 2 liggen bij de balie!

CWSV Orakel

OPENINGSTIJDEN Orakelkamer. Kapoenstraat K.0038:
 Maandag tot Donderdag 13.00-15.00
 Maandag : Reductiebureau
 Dinsdag : Reductiebureau
 Woensdag : Bestuur
 Donderdag: Commissie Onderwijs
 Wat dus betekent: Boeken kunnen alleen worden opgehaald op maandag en woensdag!

AGENDA

24 en 25 april: Zeilweekend; inschrijven z.s.m., er zijn slechts een beperkt aantal plaatsen.
 Gezocht: Enthousiaste leden voor de activiteitencommissie!
 Wil je feesten, kampen, excursies, poëzienachten, lezingen, filmdagen, en andere leuke dingen organiseren, meld je dan nu op de Orakelkamer!
 Je kunt nog lid worden!
 Maak gewoon f25,- over op: bankrek. 86.59.85.103 SNS-bank Maastricht of op Giro: 0492552
 O.v.v.: "Contr.92-93" en je telefoonnummer.
 Of kom even langs in de kamer.

GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN

Blokboeken 6e blokperiode

De blokboeken van de zesde blokperiode liggen vanaf donderdag 8 april 1993 in de postvakjes. N.B. Haal je blokboek zo spoedig mogelijk eruit, zo voorkom je dat ze worden meegenomen door andere geïnteresseerden. Studenten die geen blokboek hebben ontvangen, kunnen het blokboek afhalen bij de balie van Bureau Onderwijs, kijk a.u.b. eerst of je bent ingedeeld in een onderwijsgroep.

Balie- en spreekuur Bureau Onderwijs

Spreekuur: wekelijks van 10.45-11.15 uur en van 15.15-16.15 uur. Balie: wekelijks van 10.30-11.00 uur en van 15.30-16.00 uur.

AGORA

Er worden kandidaten gevraagd voor de Faculteitsraad. Belangstellenden hiervoor kunnen Hans Suykerbuik, tel:622515 of Eveline van Eck, tel:616746 bellen. Het spreekuur van Agora is dagelijks van 10.00 tot 11.00 uur. Je kunt hier niet alleen voor boeken terecht, maar ook voor vragen en/of opmerkingen over het onderwijs bij gezondheidswetenschappen.

Gezocht:

GVO- of GGK-studenten die interesse hebben om in hun stage betrokken te zijn bij de proces- en effectevaluatie van een project in een achterstandswijk in de Westelijke Mijnstreek. Het doel van dit project is het opzetten van activiteiten gericht op opvoedingsvraagstukken teneinde de opvoedingsonzekerheid bij ouders te reduceren. Als eerste jaarthema van het meerjaren project is gekozen voor een project over 'eet en eetgewoonten'. Informatie: Patricia van Assema, vakgroep GVO, tel:882403

Interfacultair (keuze)blok milieukunde

Titel: Milieukunde, multi- en interdisciplinair benaderd. Hoofddoel van het blok is onderzoeksmatig leren in multi- en interdisciplinair verband aan de hand van een casus die zowel disciplinair (o.a. milieu-economische, filosofische) aspecten als disciplineoverschrijdende aspecten vertoont. Vindt plaats in de 1e blokperiode. Meer informatie vindt je in de keuze-klapper bij 't zijte van Bureau Onderwijs.

Met speed gevraagd

Student(e) die in het kader van een jaarwerkstuk een beperkt vooronderzoek wil analyseren en daarover rapporteren. Onderwerp: sociale isolatie en eenzaamheid bij mensen met reumatische aandoeningen. De voorkeur gaat uit naar een student(e) gezondheidswetenschappen die enige ervaring heeft in dataverwerking met SPSS. Inlichtingen: Vakgroep GVO, Bart van den Borne tel.: 882414/2406

Voortgangstoets Milieugezondheidskunde

Vrijdag 23 april a.s. wordt voor alle studenten MGK de voortgangstoets van Milieugezondheidskunde afgenomen. Afname vindt plaats in het MECC te Maastricht, aanvang exact om 13.30 uur tot 17.30 uur. Vanaf 13.00 uur kunt u in de zaal plaatsnemen. Plaatsindeling is op studentnummer. De koffie kost f 2,00 per beker. Raadpleeg vooraf het Reglement van Orde (zie studiegids MGK 1992/1993, blz. 91). De voorlopige antwoordsleutel ligt om 17.30 uur aan de balie van het Bureau Onderwijs, lokatie Uns 50. Een geldige collegekaart is verplicht!

Voortgangstoets FdGW

Vrijdag 23 april a.s. wordt voor alle studenten de voortgangstoets van de Faculteit der Gezondheidswetenschappen afgenomen. Afname vindt plaats in het MECC te Maastricht; aanvang: exact 13.30 uur tot 17.30 uur. Vanaf 13.00 uur kunt u in de zaal plaatsnemen. Indeling: op studentnummer, te beginnen met nr. 86.001. Ouderejaars studenten (88/87/86) kunnen zich tot 15 april 1993 inschrijven tijdens het spreekuur bij E. van Eijsden, kamer 1.235. De koffie kost f 2,00 per beker. Voor het Reglement van Orde wordt verwezen naar de studiegids FdGW 1992/1993, blz. 340. De voorlopige antwoordsleutel ligt om 17.30 uur aan de balie van lokatie Uns 50. Gebruik een HB-potlood. Een geldige collegekaart is verplicht!; leg deze bij binnenkomst links vooraan gereed op uw tafel. Kom op tijd want na 14.00 uur wordt niet meer in de zaal toegelaten. Tot een week na afname van de toets kunt u opmerkingen (1 opmerking per vel) op bovengenoemde kamer afgeven, opsturen of in de (rode) brievenbus van het Bureau Onderwijs deponeren. Let op!: Gelieve uw antwoordformulieren in de zaal bij uw surveillant in te leveren!

GENEESKUNDE

Mededelingen Bureau Internationale Betrekkingen

Cursus Lecturing and presenting in English

In het kader van de internationaliseringsactiviteiten van de FdG worden enkele blokken in het curriculum in het Engels gegeven. Door de organisatie wordt hiervoor een beroep gedaan op medewerkers om onderwijsgroepen, lezingen e.d. in het Engels te houden. Door de ervaringen van de afgelopen jaren is ons gebleken dat medewerkers het op prijs zouden stellen, indien ter voorbereiding op de Engelstalige blokken aandacht besteed zou kunnen worden aan taalvaardigheid. In overleg met WorldNeth is afgesproken om een cursus "Lecturing and presenting in English" te organiseren. Het betreft een cursus van 10 bijeenkomsten van 2 uur. Cursus aanvang: dinsdag 20 april resp. woensdag 21 april. Cursustijd: 19.30-21.30 uur. Locatie: WorldNeth, Bredestraat 12, Maastricht. De kosten van de cursus bedragen fl 480,- per deelnemer voor 20 contacturen. De FdG verklaart zich bereid om voor WP in vaste dienst deze kosten voor haar rekening te nemen mits de cursist ten minste 9 bijeenkomsten zal bijwonen. Belangstellenden kunnen zich tot 1 april a.s. (schriftelijk) opgeven bij: Bureau Internationale Betrekkingen FdG, Pauline Vluggen, UN50, kamer 3.320.

Koberaadavond 26 MAART

KO'S DO THE FEMIDOM! of "wie het condoom past, trekke het aan". Op vrijdag 26 maart begint de avond om 20.00 uur met het vergadergedeelte, waarin met name Kindergeneeskunde als "stage van de maand" belicht zal worden. Na de gebruikelijke koffie, thee en koekjes zetten we deze keer om 21.15 de avond voort met een ongebruikelijke "voorlichtingsavond voor volwassenen", waarbij de product manager van "Femidom" alle aspecten van dit relatief nieuwe voorbehoedmiddel zal belichten! Kom gewapend met het motto "Did you use your Femidom today?" op vrijdag 26 maart naar de Nieuwenhof, Zwingelpot 4. Info: Maud de Bruyn (671701) of Hannerieke van den Hout (255367).

IPPNW-congres

De Nederlandse Vereniging voor Medische Polemologie organiseert i.s.m. studenten Geneeskunde op 14, 15 en 16 april het Third European IPPNW Congress met als hoofdthema het conflict op de Balkan (Blauwe Zaal, UN550). Het programma bestaat uit lezingen van een Kroatische en een Servische arts, een medewerker van het Rode Kruis e.d. Verder zijn er workshops gepland over gezondheidszorg in conflictgebieden, mensenrechten, vreemdelingenhaat enz. Tenslotte is er een ontvangst op het stadhuis, een benefietconcert en een feest georganiseerd. Er komen medische studenten uit heel Europa. Voor meer informatie: Johannes van der Heide, tel. 043-253460.

Eurotalk weekend

Voor alle studenten die willen leren hoe een anamnese af te nemen in het Spaans wordt door de EMSA (European Medical Students' Association) op 3 en 4 april een Eurotalk weekend georganiseerd in Utrecht. De nadruk zal liggen op het vergaren van basale kennis van het medisch Spaans. De kosten bedragen f 30,- incl. maaltijden en lesmateriaal. Overnachting in Utrecht kan geregeld worden. Informatie bij: Renate Meeuws, tel. 043-618439.

KANDIDAATSTELLING
 Voor de verkiezing van alle geledingen van de Universiteitsraad: van 5 t/m 7 april 1993 kunt u laten zien dat **democratisering** nog steeds leeft.

Ten Brink Makelaardij bv

Te Koop

Maastricht-Wolder-Veulenerbank
Halfvr. herenhuis met garage en riant uitzicht
 Ind: entree-living 40 m²-ruime keuken-4slpkm waarvan 1 met riant dakterras-luxe bdkm-
 Vraagprijs f 299.000,- KK

Maastricht-Wolder
Ruim woonhuis met dubbele garage. Zeer luxe afgewerkt.
 Ind: entree-toilet-ruime living met openhaard-zeer luxe keuken-3slpkm-luxe bdkm-zolder
 Vraagprijs f 259.000,- KK

Maastricht Biesland
Halfvrijstaand landhuis met tuin.
 Ind: entree - bibliotheek - werkamer kelder
 waskamer - living met open haard - eetkamer - zitkamer
 70m²-ruime keuken - bijkeuken - 5 slaapkamers badkamer
 - toilet 2x
 Vraagprijs: f 439.000,- KK

d'Artagnanlaan 44, Maastricht
 Tel. 043-219451 - Fax. 043--210529

Ladies health instituut

... fitness, sauna, solarium, stretch-perception, aerobics, conditietraining 50+, step-dance, voedingsanalyse, gratis kinderopvang, gratis parkeerplaats en uiteraard voor vrouwen.

Rijksweg 179, Rijckholt-Eijsden Tel 04408-3427

U wilt een RIJBEWIJS

7 theorielessen en computertoets, leerboek en examenaanvraag: f140,-

Praktijklessen in Volkswagen Golf
GARANTIE

Door ons stappenplan en het houden van proefexamens, wordt u optimaal voorbereid en vertrouwd gemaakt met uw rijexamen. Indien u voor het proefexamen slaagt, doch niet voor het eigenlijke examen, bieden wij u de mogelijkheid tot een gratis herexamen. Tevens Uw adres voor spoedcursus en motorrijles.

VERKEERSSCHOOL 'CHRISTOFFEL'

Gerckenshaag 33, 6228 EL, Maastricht. tel. 043-611315

Oké, het is waar, uiteindelijk moet je het zelf doen, maar met de vakkennis en de sfeer van

AUTORIJSCHOOl R. ten BRINK
 Op weg naar je Rijbewijs

* -Lessen in VW Golf
 * -Volgens nieuwe rijprocedure
 * -Verantwoord en doordacht fasenplan
 * -Examengarantie
 * -f 37,50 voor 60 minuten

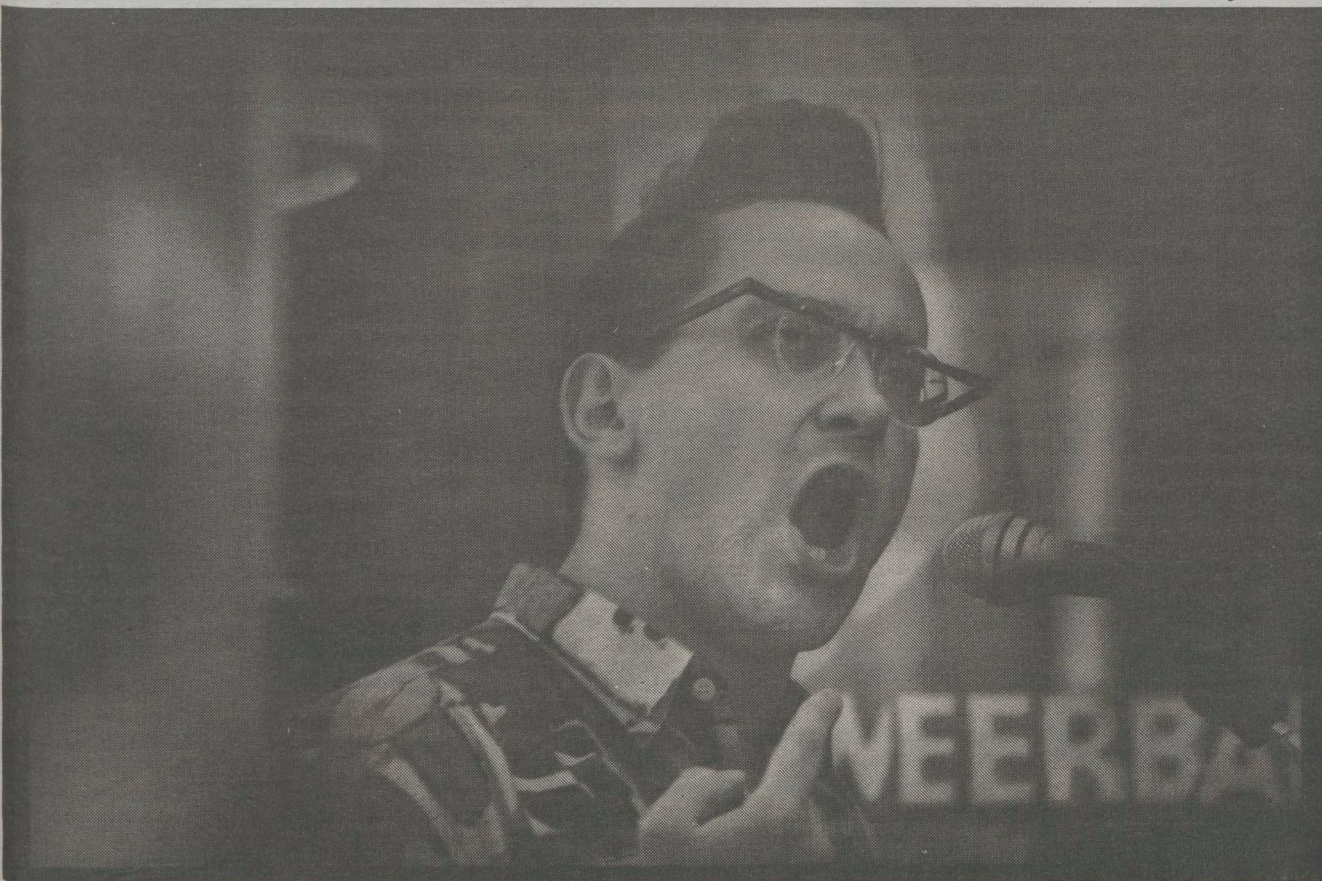
Telefoon 043-613426

Ook voor theorie en spoedcursussen

Tom Lanoye in Arcadia

Een slagerszoon met een scherp pennetje

Tom Lanoye: 'Wie zou niet willen weten hoe de lever van Margriet Hermans smaakt?' (foto Franco Gori)

Het weekblad Kuifje noemde Tom Lanoye ooit 'de Johnny Rotten van de Vlaamse literatuur'. Kuifje is ter ziele, punk ook dood en Lanoye oogt tijdens het literair matinee in Arcadia waarin hij centraal staat, erg rustig. Hij houdt van een stukje vlees, roept ons op een golfbaan vol te poepen en vertelt over Vlaanderen als spermabank van de wereld.

Lanoye schrijft behalve columns in Humo ook verhalen, toneelstukken, gedichten en romans. 'Alles moet weg!' zijn eerste roman is het verhaal van een student die zijn studie vaarwel zegt om al colporterend een kapitaal te vergaren. Lanoye begint de middag met een ode aan Antwerpen, een gedeelte uit dat boek. 'Kweekplaats van schilders en schrijvers, bij het leven gemeden, bij hun dood vergeten,' zegt hij over de stad die dit weekend officieel Culturele Hoofdstad van Europa '93 wordt.

Daarna schuift Lanoye aan tafel om zich door Jan Datema te laten interviewen. Een gesprek met een hoog Vijf Uur Show-gehalte. Datema is vooral nieuwsgierig naar de invloed die het beroep van Lanoyes vader - slager - op de schrijvers jeugd heeft gehad. Al dat vlees en die dode dieren, dat kan toch niet gezond zijn? Na enig denken herinnert Lanoye zich zowaar een frustratie: hij had een kamer boven de winkelbel van de slagerij. Slaapt kort! Als je ergens mee opgroeit wordt het normaal. 'Jij staat toch ook niet stil bij het aantal bomen dat moest sneuvel om deze winkel in te richten?'

Lanoye heeft overigens een verhalenbundel geschreven met de veelzeggende titel: 'Een slagerszoon met een brillettje'. Datema dringt aan: eet Tom nog wel vlees? Je ziet de schrijver in stilte zuchten: dit was toch een literaire matinee? Ja, een biefstukje gaat er nog steeds in, hij heeft geen hekel aan vegetariërs, maar hij heeft eerder begrip voor kannibalen. 'Wie zou niet willen weten hoe de lever van Margriet Hermans smaakt?' De lauwe reacties op de uitspraak zijn vooral het gevolg van de Nederlandse onbekendheid met BRT-vedette Hermans: een vrouw waar Tineke de Nooi ongeveer twee keer in kan. Lanoye begint een verhaal over de dood, aangevuld met anekdotes uit zijn eigen familie. Alles om te voorkomen dat hij nog meer doorwrochte vragen over zich uitgestort krijgt.

Er volgen drie gedichten en twee columns uit het boek 'Doen!', een bundel met zijn beste bijdragen aan het blad Humo. De titel verwijst naar het woord waarop elke column eindigt: doen, meestal vooraf gegaan door een oproep om zelf in actie te komen. De lezer kan met een beetje scheuren en plakken zelf aangeven wat hij van de column vindt. De kaft bestaat uit geperforeerde zegels met een D of een doorgestreepte D, voor doen of niet doen. Wie het eens is met de column kan de D in het vierkantje onder aan de column plakken, afkeuring wordt aangegeven met de doorgestreepte D. Of het nu over de Vlaamse politiek, Bekende Vlamingen of voetbal gaat: Lanoye rekent af. 'Knokke vol brokke' vertelt het verhaal van belangenverstrengeling en het streven van Knokse ondernemers om 'frigobox-toeristen' te weren en zo het echte geld aan te trekken. Het is een verhaal waarin het braken niet van de lucht is en aan het eind roept Lanoye zijn lezers op om allen naar Knokke te trekken en daar de *Royal Golf Club du Zoute* eens lekker onder te schijten.

Ook leest Lanoye voor uit zijn tweede boek, 'Kartonnen Dozen'. Een volgens eigen zeggen banale geschiedenis van een

homoseksuele jeugdliefde. De Metaalprocessie die in het boek voorkomt is natuurlijk de IJzerprocessie, een van die Vlaamse relieken die in Nederland verkeerd begrepen worden.

Het geeft hem ook de gelegenheid iets te zeggen over het Vlaams Blok, in zijn columns overigens consequent 'Zwart Blok' genoemd. 'Het Blok hamert voortdurend op de Vlaamse identiteit. Ik vraag me af waar dat vandaan komt. Geen land in Europa heeft zo'n lange onderdrukking gekend. Vlaanderen moet een beetje de spermabank van de wereld zijn. Er zijn ik weet niet hoeveel nationaliteiten terug te vinden in ons bloed.' Het Vlaams Blok vindt Lanoye intussen het toonbeeld van een ongewenste "Hollandse permissiviteit", maar vooral erg lastig. Toen het VB schoolieren opriep om klachten over indoctrinatie door linkse docenten in te sturen voor de samenstelling van een zwartboek, organiseerde Lanoye via een column een stroom van valse aangiften. Van de 784 brieven waren er 774 onbruikbaar omdat niet kon worden nagegaan of ze echt of gefingeerd waren. Het zwartboek is er niet gekomen.

Leonard Blom

'SLIM' samen leren spelen

In samenwerking met Studium Generale organiseert SLIM (Stichting Limburg gelmproviseerde Muziek) een jazz-leerorkest. Onder leiding van Jan Formannoy, docent gitaar aan het Conservatorium, kunnen beginnende muzikanten in een tiental bijeenkomsten kennis maken met een aantal aspecten van de jazzmuziek. Formannoy treedt op in binnen- en buitenland en heeft in het verleden al diverse leerorkesten geleid.

De bedoeling is dat de deelnemers leren te improviseren, naar elkaar te luisteren en op elkaar te reageren. Er zal gewerkt worden vanuit een aantal eenvoudige thema's van grote namen zoals Miles Davis en Wayne Shorter, waar goed op geïmproviseerd kan worden. Tijdens de cursus, een soort uitgebreide workshop, zullen verschillende stijlen aan bod komen, zoals bijvoorbeeld blues, standards en latin. Elk instrument is in principe welkom, ook zang, zolang de deelnemer het redelijk

beheerst, een tiental basistoeladders kent en het notenschrift beheerst. Het belangrijkste is echter, dat de deelnemer enthousiasme en durf heeft. Als er voldoende studenten deelnemen, bestaat de mogelijkheid dat daaruit een groep wordt geselecteerd, die een aantal stukken zal instuderen en natuurlijk uitvoeren.

SLIM geeft al langer workshops, maar telde tot nu toe weinig studenten onder de deelnemers. Die waren 'moeilijk te bereiken'. Door Studium Generale hoopt men dat te veranderen. Als 'tegenprestatie' krijgen studenten een korting op de deelnamekosten: honderd gulden in plaats van honderdvijftig. De eerste bijeenkomst op 30 maart kan gratis worden bijgewoond. Geïnteresseerden kunnen voor meer informatie bellen. Studium Generale: 043-883540; Eric Hendrick: 043-259381; Tom van Veen: 04450-4566.

Rob van Kan

Agenda

donderdag 25 maart
Serendipiteit, kunst van de ongezochte vondst, lezing, Aula RL, 20.00

vrijdag 26 maart
'n Sjtök, toneel, Theatre Fauquemont, CCV-theater, 20.00
De dood van een handelsreiziger, toneel, ROTheater, Vrijthoftheater, 20.15
Waarom??Daarom!, cabaret, Herman Lutgerink, Theatercafé, 23.00

zaterdag 27 maart
Barok/Hindemith/Haydn, LSO + Tabea Zimmerman, Vrijthoftheater, 20.15
Spel zonder woorden, dans, Dansvoorziening het Zuiden Raz, Lösstheater, 20.30

zondag 28 maart
Karin Schaknat, literair matinee, Arcadia, 14.30

maandag 29 maart
Giselle, ballet, Koninklijk Ballet van Vlaanderen, Vrijthoftheater, 20.15

dinsdag 30 maart
Ontstaan, leven en dood van sterren, lezing, Nieuwenhofzaal, 20.00

woensdag 31 maart
Lunchconcert, Gil Sharon, viool, en Idith Zvi, piano, Redoute, 12.30
Oosteuropese muziek, Conservatoriumstudenten, Conservatorium, 20.00
Beethoven/Ravel/Brabms, kamermuziek, Cleveland Quartet, Vrijthoftheater, 20.15
De meisjes van Verkade, dans, Coup d'Amour, Lösstheater, 20.30

Exposities

Theo van den Boogaard, taal en teken, tekeningen, Gemeentemuseum Roermond, Andersonweg 4, 6 maart t/m 12 april, di t/m vr 11-16, za, zo en 12 april 14-17.
Aanloop I, René Daniels (schilderijen, werken op papier), Romeinse sculptuur uit Zuid-Limburg, Aldo Rossi (tekeningen nieuwbouw, grafisch werk), Bonnefonteinmuseum, 23 jan. t/m 18 april, di t/m vr 10-17, za en zo 11-17
Rens Brouns, dagboektekeningen Halft 1990-1992, Galerie Fab, Brusselsestraat 80, 7 maart t/m 12 april, do 16-20, vr t/m zo 13-17
Cole Morgan, 'Targets', Contempo, Rechtstraat 98, 28 febr. t/m 26 maart, do t/m zo 12-17
Herma van den Heuvel, beelden en schilderijen, Schuwirth & van Noorden, Rechtstraat 64, 6 maart t/m 4 april, do t/m za 14-18
Angele van den Tbillart, schilderijen, De Keerder Kunstkamer, 14 maart t/m 11 april, do t/m zo 13.00-17.30
Jan Aussems, schilderijen en Bernadette Dekker, keramiek, Artisart, Grote Gracht 43, 20 maart t/m 17 april, di t/m za 13.30-17.30
Expositie Armistice (wapenstilstand), Robert Garcet, schilderijen, Alex Magrini, sculpturen, Simera/Signe Galleries, Bogaardenstraat 40B, 27 maart t/m 1 mei, wo t/m za 13.30-17.30
Arti Tufting, vloer en wandkleden ontworpen door kunstenaars, Galerie Amarna, Rechtstraat 84, 27 maart t/m 1 mei, di, wo 11.00-18.00, do 11.00-21.00, za. 11.00-17.00
Petrie Klinckhamers, schilderijen, Galerie Wolfs, Hoogbrugstraat 69, 28 maart t/m 2 mei, wo 14-18, do 18-20, vr 14-18, za 10-17, zo 13-17
Hans van der Lek, schilderijen en tekeningen, Galerie Anny van den Besselaar, Tafelstraat 6a, 21 maart t/m 19 april, vr t/m ma 13.00-17.30

Film

Speelweek 25 maart t/m 31 maart

Filmbuis Lumière, Bogaardenstraat 40b
Il ladro di bambini, 20.00
Mau Mau, 20.30

Casablanca, 22.00
Raise the red lantern, do, vr en za 23.00

Cinema Palace, Wyckerbrugstraat
Geen opgave

Mabi, Kletne Gracht 24A
Bodyguard, dag. 21.15, do t/m zo ook 18.30
The distinguished gentlemen, dag., 21.15, za, zo, wo 14.30, do t/m zo ook 18.30
Scent of a woman, dag. 20.15, za, zo, wo 14.15
Daens, dag., 21.15, za, zo, wo 14.30, do t/m zo ook 18.15
Tom and Jerry, the movie, za, zo, wo 14.30

Cine "K", St. Bernardusstraat 13
Orlando, dag. 21.00

Wan

Vorige week liep ik over het vliegveld van Kopenhagen en werd daar zowat omver gekegeld door twee grondstewardessen die zich in rap tempo herwaarts spoedden. Afgezien van het feit dat ik met de schrik vrijkwam deed het voorval me ook erg veel genoeg. Immers, waar ter wereld zou het nog meer voorkomen dat het grondpersoneel zich per autoped over de vliegveld-pieren voorbeweegt? Wat een prachtidee: kleine wendbare stepjes waarop ranke geuniformeerde meisjes met een stapeltje tickets in het mandje aan het stuur zich naar de transferbalie begeven?

Nergelijke creativiteit lijkt geheel verdwenen uit de dorre hoofden van de bureaucraten die de Rijksuniversiteit Limburg terroriseren. Wanneer, immers, zou in het beheersoverleg van Faculteiten II (het veelverguisde Stammheim-aan-de-Maas met haar honderden meters lange glimmende linoleum-gangen) worden besloten dat aan tedere vakgroep van rijkswege een autoped of skateboard wordt verstrekt waarmee de secretaresse de barre tocht naar de postkamer kan ondernemen? In mijn grenzeloze naïviteit heb ik soms nog de hoop dat er in Lager II iets leuks en onverwachts zal gebeuren. Zo arriveerden enkele weken geleden enkele werklieden op het grasveld tussen het Legoblok en de spoorlijn. Met spaden en kruiwagens bewogen zij zich nifver over het landschapskunstwerk (de twee uitgezakte graspyramiden voor onze deur). Hun opdracht bleek echter voornamelijk te bestaan uit het verwijderen van ontsierende keten en kiezels uit de grasmat. Nauwkeuriger spieden deed mij niettemin opmerken dat een klein groepje met een interessante opdracht bezig was: zij groeven drie kuilen, op de boeken van een denkbeeldige gelijkbenige driehoek, legden daarin betonbewapening, een mortelwagen arriveerde, storte zijn inhoud in de gaten, en de arbeiders verdwenen.

Op mijn dagelijkse escapades met mijn aio (waarvan nog steeds velen beweren dat het een hond is) liep ik maar eens langs de werkzaamheden. In mijn fantasie zag ik de fundamenteën van een groots, ja bijna Frans-megalomaan, universitair monument: op deze drie betonblokken zou een vele meters hoog driedimensionaal neon-werk verrispen waarmede aan de reizigers per spoor en snelweg duidelijk gemaakt werd dat er niet te spotten viel met de RL: in knipperende, flitsende en verlokkenende vormen zou de nieuwe huisstijl van onze Alma Mater zich aan de passant opdringen.

Hedenochtend ging mijn droom aan duitgen. Het zal godskolere Limburg niet weer wezen!!!

Wat monteren ijverige types op die sokkeltjes: de meest lullige exponent van dom bureaucratisch, en vooral imbeciel Maastrichts, denken: drie vlaggemasten met daaraan de vaandels van Europa, Limburg, en RL. Alsof er nog niet genoeg in de wind wappert hier! Die architect heeft goed bedacht dat de depressiebeglazing niet open zou kunnen. Anders had ik er gif op ingenomen dat er vanuit diverse kamers met een scala aan telescoopgeweren, bazookas en handgranaten op dit toonbeeld van wan (wansmaak, wanhopig, wanstaltig) zou zijn gevuurd.

Eva

Cultuur met komkommers, Al Capone en vrouwenkleren

Charlotte Mutsaers met haar interviewer Rob van Duijn: komkommerliefde (foto Franco Gori)

Ze zag hem liggen bij de groentewinkel en was meteen verliefd. Lang, groot, groen en geweldig. Op de leeftijd dat andere meisjes met poppen in de weer gaan, koos Charlotte Mutsaers voor de komkommer. Niets Freudiaans, gewoon lekker. Haar vader sneed er een gezichtje in en de kleine Charlotte was weer een week gelukkig. Ze versleet er nogal wat, want ze knuffelde haar groene vriendjes letterlijk tot moes. Een nadeel van komkommers. Als je zeven dagen lang met ze rondsolt, worden ze een beetje week en papperig. Als pleisters niet meer hielpen, werd er een plechtige teraardstelling geregeld. Meer dan honderd komkommers vonden hun laatste rustplaats in de achtertuin van de familie Mutsaers.

BERICHT UIT MAASTRICHT

Lange slanke benen, een minirokje met bolletjes en roodgeverfde korte haren. Alleen de groeven in haar gezicht verraden dat Charlotte Mutsaers ouder is dan achttien. Koko en Studium Generale hebben de schrijfster c.q. kunstnares weten te strikken voor de vierde Culturele Dag op vrijdag 19 maart. In een sfeervol ingericht babbelhoekje met groen fluwelen rookstoelen, een Perzisch tapijtje en een kitscherig schemerlampje, vertelt ze over haar leven, haar werk en haar opvallende voorliefdes: hazen, komkommers en Napoleon.

Van onder haar wenkbrauwen vandaan, als een parkietje, kijkt Mutsaers de zaal in, alsof ze wil peilen of iedereen wel bij de les blijft. Interviewer Rob van Duijn geeft ondertussen een kort overzicht geeft van haar carrière: "Na haar gymnasium ging Charlotte Mutsaers Nederlandse taal- en letterkunde studeren in Amsterdam. Op latere leeftijd ging ze naar de kunstacademie en gaf een aantal jaren les op de Rietveld Academie." "Hoezo, late leeftijd?", veert de schrijfster verontwaardigd op. "Dan klinkt het net of ik al bejaard ben!" "Nee, ik zeg juist laterè leeftijd" is het weerwoord. "O, dan is het goed" Gerustgesteld zakt ze weer terug in haar stoel. Mutsaers is een veelzijdig mens. Ze schildert, tekent en schrijft. De illustraties in "Nathan Sid" van Adriaan van Dis en "Hoe de dieren in de hemel kwamen" van Maarten Biesheuvel zijn van haar hand. Net als de kinderpostzegels van 1987. Tekeningetjes maken voor anderen was niet bevredigend genoeg. Daarom begon ze maar met het maken van eigen boekjes. Eerst nog met een heleboel plaatjes, later met steeds meer woorden. Nu is ze full-time schrijfster.

Het schilderen heeft ze er maar aan gegeven, want ze kan niet alles tegelijk. Bovendien had ze het idee dat ze al schilderend en tekenend niet kon zeggen wat ze wilde. Mutsaers heeft een hele eigen stijl. Haar boeken zijn geen romans in de klassieke zin van het woord. Haar boek "Hazepeper" doet eerder denken aan een stripverhaaltje, waarin ze alle middelen aangrijpt om haar liefde voor hazen, komkommers en Napoleon te beschrijven. Hoe zit het met die Napoleon? "Ik was al een fan van Napoleon toen ik nog klein was. Helemaal gefascineerd door die witte broek en die zwarte steek. Haar voorkeur voor hazen ligt wat dieper. "Ze leven niet net als konijnen in grote groepen, maar zijn individualistisch." Net zoals Mutsaers een buitenbeentje is in de schrijverswereld. Wild gebarend klaagt ze over het leed dat haar lievelingsdier wordt aangedaan: "Die nieuwerwetse chocolade paashazen, dat is toch helemaal geen hazig type haas. Zo een met van die mooie lange oren. Mensen die die bolle konijnen aanzien voor hazen

daar erger ik me dood aan." De schrijfster maakt zich om meer dingen druk. Waarom het beste deel van de koe nu eigenlijk haas heet, terwijl het spreekwoord luidt: Je weet nooit hoe een koe een haas vangt. En hoe vervelend het is om volwassen te zijn, want dat het zo moeilijk is om je huis schoon te houden. Wat ze eigenlijk van komkommersalade vond, vroeger, vraagt iemand uit het publiek gekscherend. "Ja, dan kan je net zo goed vragen wat ik van hazepeper vind", sneert Mutsaers terug.

's Middags preekte rector magnificus Job Cohen, bij een stralende zon, nog voor een kleine gemeente dat "je niet goed gestudeerd hebt als je niets ernaast hebt gedaan" en dat de Culturele Dag daarom zo belangrijk is en hoe jammer hij het toch vond dat hij 's avonds andere dingen te doen had. Pas om een uur of tien 's avonds hebben de studenten zich van de Maastrichtse terrasjes kunnen losrukken en wordt het nog aardig druk in het CCV-theater.

De Belgische broers Raf (met staart) en Mich (met kuif) Walschaert zijn de eersten die zich op een grote belangstelling mogen verheugen. Zij vormen samen het cabaretduo Kommil Foo en wonnen dit jaar de eerste prijs op het Camarettenfestival in Rotterdam met hun programma "Plank". Onvermoeibaar onderzoeken ze alle mogelijkheden die een plank kan bieden. De ene keer is het een doodskist, de andere keer een slaghoofd of een boom. En Raf reincarneert zelfs in een plank. Als Mich de plank begint te schuren vergaat zijn broer van de pijn. Dus wat is er leuker om de plank te kietelen of nog liever te slaan. Enfin, de edele delen van een plank zijn ook niet moeilijk te vinden. Binnen een uur heeft Kommil Foo de volle zaal plat met muziek en droge Belgische humor. Over muggen, olifanten, weerwolven, huisje weltevree, marsmannen op zoek naar een lekker vrouwtje en de geest van Al Capone. Die wil Raf komen vermoorden. Gelukkig is hij dood. Alleen in dromen kan hij Raf te grazen nemen, een soort van Nightmare on Elm-street revisited. "Daarom lieve dames, vraag ik u met klem: droom deze nacht eens niet van mij. Maar van -ik weet, het is onvoorstelbaar- van hem."

Terwijl Raf en Mich hun applaus in ontvangst nemen, zit in het sfeervolle babbelhoekje alweer een schrijver klaar om te verhalen over het verleden en het heden. In het verleden was schrijver René Stoute een aan lager wal geraakte junk. Nu is hij een brave huisvader, maar ook travestiet. Dat zijn ook de onderwerpen voor zijn boeken. Interviewer Woody Laurens, zelf acteur en docent aan de toneelacademie, vraagt wat er nou de lol aan is, die vrouwenkleren. Zelf krijgt hij al de kriebels als hij voor een vrouwenrol een panty moet aantrekken. René leest als antwoord een stukje voor uit zijn boek 'Het grimmig genieten' uit 1991, over de eerste schuchtere schreden op het travestietenpad. Toen het allemaal nog niet zo geolied liep en hij bekneld raakte in een prachtige groen-zwarte baljurk, maatje 36, omdat hij zijn verlangen om zich in vrouwenkleren te hullen niet meer kon bedwingen. Daarom koopt hij tegenwoordig maar kleren in zijn eigen maat. En nu komt het gelukkig wel eens voor dat iemand zegt: "René, dat mantelpakje staat je goed!"

Judith Kuijk